

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 4-5 kwietnia 2016 r. na kierunku kulturoznawstwo

**prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie
stacjonarnej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Beata Mikołajczyk członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Krystyna Kossakowska-Jarosz**
- 2. dr hab. Violetta Wróblewska**
- 3. mgr Małgorzata Piechowicz**
- 4. Dominik Duralski**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2009/2010, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 880/10 z dnia 2 września 2010 r.) Władze Uczelni we właściwy sposób zastosowały się do uwag ZO PKA z ostatniej wizytacji.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji był zgodny z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano oceny wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi

i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		x			
---	--	----------	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Władze kierunku, odpowiadając na zastrzeżenia Zespołu Oceniającego odnoszące się do współpracy z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia, przedstawiły argumenty o charakterze wyjaśniającym pozwalające na zmianę uprzednio przyznanej oceny kryterium ze „znacząco” na „w pełni”. Informacje potwierdzające prowadzenie przez Instytut Kultury Współczesnej Uniwersytetu Łódzkiego bliskiej współpracy z instytucjami kultury regionu łódzkiego, które zapewniają studentom ocenianego kierunku miejsca praktyk i zatrudnienie ich w charakterze wolontariuszy, zniwelowały wątpliwości Zespołu Oceniającego dotyczące omawianego kryterium. Istotnym jest również przedstawienie deklaracji o zawarciu umów z poszczególnymi instytucjami, które pozwolą na uwzględnienie opinii ich przedstawicieli w planowaniu efektów kształcenia zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy. Ponadto należy podkreślić, że wnikliwa analiza uwag zgłoszonych przez Zespół Oceniający zachęciła kierownictwo kierunku do zapoczątkowania innych ważnych, projakościowych zmian prowadzonego procesu kształcenia.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		x			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących

przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1. 1.

Koncepcja kształcenia na kierunku kulturoznawstwo wpisuje się w Strategię Wydziału Filologicznego UŁ na lata 2015-2020 przyjętą Uchwałą nr 1/2015/2016 RW Fil. UŁ z dnia 23.10.2015 r. Pozostaje też w zgodzie z misją i kierunkami rozwoju uczelni, określonymi w Uchwale nr 141 Senatu UŁ w dniu 23.11. 2009 r. W obu dokumentach akcentuje się zasadę jedności nauki, dydaktyki i wychowania, przy poszanowaniu wolności nauczania, badań naukowych i swobody głoszenia poglądów. Nawiązując do wzorców sformułowanych w programie bolońskim, a realizowanych w uczelniach w Niemczech, Austrii i we Włoszech oraz w uniwersytetach polskich w Warszawie i Jagiellońskim na kierunku uczy się otwartości i kształci w studentach poczucie jedności w wielości, co wpisuje się w wielonarodowe dziedzictwo i wielokulturową przeszłość miasta. Dostarczając na kulturoznawstwie wiedzy o różnych kulturach, o regionie i z zakresu wielokulturowości bezpośrednio realizuje się misję uczelni.

Istotą programu kształcenia na wizytowanym kierunku jest wybór specjalności oraz zajęć fakultatywnych, dzięki czemu student w sposób twórczy może konstruować swoją edukację, a pośrednio uczy się kreatywności pożądanej podczas pracy zawodowej. Walory koncepcji kształcenia polegają nie tylko na dobrym dostosowaniu do lokalnego rynku pracy, jaki osiągnąć bywa na podstawie konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi (często własnymi absolwentami oraz przedstawicielami placówek, gdzie studenci odbywają praktyki), na przygotowywaniu kadry do elitarnych profesji, ale zarazem na podkreślaniu wagi innowacyjności myślenia przy podejmowaniu decyzji wpływających na rozwój osobisty i środowiska życia absolwenta kierunku. Prowadzona polityka zapewnienia jakości kształcenia znajduje potwierdzenie we wprowadzaniu nowych specjalności, co odpowiada strategii WF, która kładzie nacisk na „zwiększenie elastyczności programów nauczania”.

1.2.

Plany rozwoju kierunku kulturoznawstwo przewidują wprowadzenie od roku akad. 2016/2017 istotnej modyfikacji, dostosowanej do rozwoju nauki (między innymi usamodzielnienie się dwóch specjalności jako odrębnych kierunków studiów: filmoznawstwa oraz nowych mediów i kultury cyfrowej). Wprowadzane zmiany odpowiadają także oczekiwaniom kandydatów (np. uruchomienie specjalności twórcze pisanie) oraz zmieniającemu się zapotrzebowaniu rynku pracy (np. stworzenie specjalności promocja sztuki). W zakresie oczekiwań kandydatów i zmian adaptacyjnych do potrzeb otoczenia gospodarczego prace dostosowawcze są szerokie, bo przewidują ponadto zwiększenie puli zajęć warsztatowych, wprowadzając także zmodyfikowaną propozycję zajęć do wyboru nastawioną na wieloprzedmiotowe moduły zastępujące dotychczasowe przedmioty fakultatywne. Rozwiązanie to ma wykształcić w studentach umiejętność samodzielnego planowania ścieżki edukacyjnej, przygotować ich do podjęcia pracy w różnych instytucjach kulturalno-artystycznych funkcjonujących w Łodzi w obszarze różnych mediów i praktyk artystycznych, w tym szczególnie przystosować do elastycznego reagowania na zmiany na rynku kultury oraz nauczyć ich sprawnego wyszukiwania informacji, jak również ich analizy i interpretacji. Opracowana strategia kształcenia ma być interesująca dla kandydatów na studia, powinna też przygotowywać kompetentne kadry, ekspansywnie zachowujące się i konkurencyjne na rynku pracy, trudno jednak powiedzieć czy w pełni odpowiada potrzebom otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturalnego, z uwagi na stosunkowo małe zainteresowanie pracodawców procesem kształcenia i udziałem w określaniu efektów kształcenia. Kierownictwo kierunku, w tym

zwłaszcza zatrudniona na nim kadra potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturalnego rozpoznaje na podstawie koleżeńskich kontaktów z pracownikami placówek, gdzie kierowani są studenci na praktyki, którzy często są zatrudniani przez te instytucje, po czym stają się informatorami w zakresie diagnozowania miejsca i roli ocenianego kierunku na rynku edukacyjnym, a także skuteczności stosowanych sposobów identyfikacji potrzeb rynku pracy.

1.3.

Jednostka kierunku kulturoznawstwo przyporządkowała do jednego obszaru nauk humanistycznych, również do dziedziny nauk humanistycznych oraz wskazała dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia: kulturoznawstwo, literaturoznawstwo (WF posiada uprawnienia habilitacyjne w tych dwóch dyscyplinach), a także filozofia, historia sztuki, nauki o sztuce. Program kształcenia na kierunku kulturoznawstwo na studiach I i II stopnia (rekomendowany przez WKJK) przyjęty został Uchwałą Rady WF UŁ nr 291 z dnia 22 czerwca 2012 r., zgodną z § 4 p. 1 załącznika do Uchwały Senatu UŁ podjętej w dniu 23 stycznia 2012 r.

Studia kulturoznawcze na UŁ – zgodnie z ich tradycją – szczególną uwagę poświęcają tym działaniom człowieka, które związane są z kulturą literacką, teatralną, filmową oraz nowymi mediami. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku i plany jego rozwoju zostały prawidłowo powiązane z obszarem wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, do którego kierunek został przyporządkowany oraz z dziedziną nauki oraz dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku. Kierunkowe efekty kształcenia w pełni mieszczą się w obszarze nauk humanistycznych. Na odpowiednim poziomie ogólności wyodrębniają również w obszarze nauk humanistycznych efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych realizowane w ramach poszczególnych specjalności (filmoznawstwo, teatrologia, nowe media, twórcze pisanie). Efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w obszarze wiedzy, w dziedzinie oraz dyscyplinach naukowych, do którego kierunek został przyporządkowany.

1.4.

Kierunkowe efekty kształcenia dla kulturoznawstwa zostały określone w Uchwale nr 81 Rady WF UŁ w dniu 24 lutego 2012 r. i zatwierdzone w Uchwałach nr 36 Senatu UŁ (dla studiów I stopnia) i nr 37 Senatu UŁ (dla studiów II stopnia) na kadencję 2012-2016 w dniu 17 września 2012 r. Realizują one wszystkie (choć w nierównomiernym rozkładzie) efekty przypisane obszarowi nauk humanistycznych na obu stopniach kształcenia. Można to stwierdzić jedynie na podstawie dokumentów zatytułowanych Efekty kształcenia dla kierunku: Kulturoznawstwo I stopień (Kierunek: Kulturoznawstwo. Wszystkie specjalności) i Efekty kształcenia dla kierunku: Kulturoznawstwo II stopień (Kierunek: Kulturoznawstwo. Wszystkie specjalności), dlatego że w pokażnej liczbie sylabusów przedmiotowych nie podano symboli efektów, a przy dwóch przedmiotach na I stopniu kształcenia: *Rodzaje gier komputerowych* (spec. Filmoznawstwo, II rok, sem. zimowy) oraz *Organizacja i animacja kultury w dobie nowych mediów* (spec. Nowe media, III rok, sem. letni) całkowicie je pominięto. Jest to niezgodnie z rozwiązaniem przyjętym na Uczelni, nakładającym obowiązek opracowania jednolitych procedur, narzędzi i dokumentów zapewniających kontrolę nad jakością kształcenia. Wskazane byłoby zatem, aby WKJK zarządziła kontrolę i uzupełnienie tych braków w sylabusach. Oddzielne wykazy efektów kształcenia zaświadczają, że zostały one sformułowane w sposób różnicujący kształcenie na I i II stopniu. Katalogi określonych dla wizytowanego kulturoznawstwa efektów kształcenia potwierdzają ich spójność z efektami

kształcenia dla specjalności prowadzonych na kierunku oraz z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego kierunek został przyporządkowany. Dostępne zestawienia zawierają jasne i zrozumiałe sformułowania efektów kształcenia, dokumentują zrównoważony rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a także dążenie do przygotowania studentów do działalności badawczej i dalszej edukacji, co pozostaje w zgodzie z profilem ogólnoakademickim. Dzięki rozbudowanemu profilowaniu specjalnościowemu dopełniającemu kształcenie w zakresie ogólnym, podstawowym i kierunkowym, efekty specjalnościowe zakładają, iż absolwenci kulturoznawstwa I i II stopnia są przygotowani do podjęcia pracy w bardzo rozmaitych placówkach, w tym: w domach kultury, agencjach reklamowych / promocji / public relations, galeriach sztuki, muzeach, teatrach, w placówkach wydawniczych, redakcjach czasopism kulturalnych (w szczególności: teatralnych, filmowych, literackich, artystycznych), polskich mediach (lokalnych, ogólnokrajowych), portalach internetowych (w szczególności w działach kulturalnych), księgarniach (tradycyjnych i wysyłkowych), punktach doradztwa kulturalnego, w administracji samorządowej i centralnej (w szczególności w wydziałach kultury), komercyjnych instytucjach organizujących i animujących życie kultury, przygotowujących imprezy rozrywkowe (eventy), instytucjach monitorujących i diagnozujących zjawiska kultury, przedsiębiorstwach należących do sektora kultury, przemysłach kreatywnych.

Wszystkie zdefiniowane dla kierunku efekty znajdują potwierdzenie w macrycach, przygotowanych osobno dla poszczególnych specjalności na każdym poziomie kształcenia. Jednakże na II stopniu kształcenia w specjalności *Produkcja teatralna* w macierzy nie uwzględniono przedmiotów prowadzonych na II roku studiów. Należałoby zdecydowanie te niedomogi uzupełnić, a także poprawione matryce zsynchronizować z sylabusami przedmiotowymi, co z pewnością dobrze będzie służyć studentom ocenianego kierunku, ale także podniesie orientację prowadzących zajęcia w powiązaniach własnych zajęć z innymi.

Podczas wizytacji stwierdzono, iż studenci ocenianego kierunku mają swobodny dostęp do opisu zakładanych efektów kształcenia. Studenci wiedzą, że efekty te są dostępne na stronie internetowej Instytutu Kultury Współczesnej który jest częścią Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Nauczyciele akademicy przekazują studentom wszystkie niezbędne informacje na pierwszych zajęciach. W ocenie studentów kierunku kulturoznawstwo robią to w sposób bardzo przejrzysty. Studenci potrafią w sposób bardzo ogólny zdefiniować czym są efekty kształcenia i uważają, iż są sformułowane w sposób przejrzysty i jasny. Poziom osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w opinii studentów jest odpowiedni i stwarza realne szanse oceny stopnia ich osiągnięcia. W opinii studentów na zajęciach pogłębiają swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do działalności badawczej.

1.5.

1.5.1.

W Jednostce nie prowadzi się kształcenia nauczycieli.

1.5.2.

Dobór treści programowych na obu stopniach ma charakter autorski. Jest atrakcyjny dla kandydatów i dostosowany do współczesnego rynku pracy, a jednocześnie jest on całkowicie zgodny z zakładanymi celami kształcenia absolwentów i w sposób twórczy i kompetentny uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z kierunkiem kulturoznawstwo. Przygotowuje zarazem w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, co najwyraźniej objawia się poprzez bardzo liczne i wyjątkowo aktywnie działające koła naukowe. Treści programowe

przyporządkowano wszystkim przedmiotom i opisano szczegółowo w sylabusach. Sekwencja przedmiotów jest prawidłowa. Pewne zaniepokojenie budzą identycznie brzmiące w sylabusach treści kształcenia i literatura przedmiotowa podane w wielu zajęciach fakultatywnych prowadzonych w kolejnych semestrach i przy różnej punktacji ECTS (np. *Łódzkie festiwale teatralne: historia i współczesność. Warsztaty, Nowy cyrk, czy Miejsca tożsamości, Inni, Obcy – kino jako przestrzeń sporu i/ lub mediacji* – raz wyliczone za 3 pkt ECTS, drugi zaś za 4 pkt ECTS). Przedmioty opcyjne nie dają spokoju jeszcze z kolejnego powodu, bo adresowane są zarazem do studentów I stopnia, jak i II stopnia (np. *Inni, Obcy – kino jako przestrzeń sporu i/ lub mediacji, Łódzkie festiwale teatralne: historia i współczesność. Warsztaty, Teatr Krzysztofa Warlikowskiego, Włoska tradycja operowa, W cieniu gór i swastyki – niemieckie Bergfilme z lat Republiki Weimarskiej i III Rzeszy*). Niestosowność takiej praktyki polega na innych wymaganiach stawianych studentom dwóch poziomów kształcenia: na I stopniu obowiązują przecież treści programowe o charakterze wprowadzającym i podstawowym, zaś na II stopniu pogłębione. Zjawisko to jest wyraziste, pomimo że przedmioty podlegają, podobnie jak listy lektur, regularnej aktualizacji uwzględniającej rozwój wiedzy i metodologii badań, a także nowych technologii, istotnie zmieniających realia w zakresie nowych mediów, platform komunikacyjnych i technik filmowych objętych programem prowadzonych specjalności. Stałej kontroli treści kształcenia sprzyja stosowana w wizytowanej jednostce procedura autoewaluacji przedmiotów wprowadzona Zarządzeniem Dziekana z 14 stycznia 2016 i obowiązująca od semestru zimowego 2015/2016.

Możliwość przełożenia na proces dydaktyczny aktualnego stanu badań dają przede wszystkim przedmioty fakultatywne, realizowane w ramach tzw. opcji oraz seminarium dyplomowe. Powstające na nich prace pod względem formy, tematyki i metodyki referowania w zasadzie są zgodne z koncepcją kształcenia, efektami kształcenia a także profilem kształcenia oraz obszarem i dziedziną nauk humanistycznych, jak również z dyscyplinami naukowymi, wskazanymi jako te, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku.

1.5.3.

Zapisy w sylabusach przedmiotowych metod dydaktycznych stosowanych na zajęciach potwierdzają zróżnicowane ich formy (wykłady, ćwiczenia, warsztaty, seminarium, praktyki). Poświadczają też trafność doboru, specyficzność i skuteczność metod kształcenia wykorzystywanych w ramach poszczególnych przedmiotów i modułów kształcenia w stosunku do określonych dla nich efektów oraz treści kształcenia (np. na wykładach prócz formy informacyjnej elementy wykładu konwersatoryjnego, na konwersatoriach dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, a na warsztatach giełda pomysłów, metody projektowe, metody eksponujące, tj. pokaz). Pewien niedosyt budziły metody sprawdzania skuteczności stosowanych metod w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. ZO PKA zapoznając się z pracami etapowymi oglądał prace rozmaicie sprawdzane, od zaopatrzonych w bardzo szczegółowe komentarze, po zupełny brak wyjaśnień i kryteriów oceniania. Również egzamin dyplomowy często był raczej obroną pracy (bo zadawano wyłącznie pytania z zakresu tematyki pracy) niż egzaminem sprawdzającym efekty kształcenia. Zdarzające się oceny zawyżone z tych prac rodziły wątpliwości co do solidnego sprawowania opieki nad przygotowaniem przez studentów prac dyplomowych.

Przeprowadzone hospitacje wykazały, że studenci w zajęciach uczestniczą niezwykle aktywnie i że jest to ich właściwość stała ukształtowana i pogłębianą tak na zajęciach interaktywnych, jak również prowadzonych tradycyjnymi metodami dydaktycznymi, często jednak z wykorzystaniem multimedialnych technik kształcenia. Studenci niepełnosprawni mają prawo do rocznego rozliczenia studiów, mogą korzystać z indywidualnej organizacji

studiów i opieki tutora, który może ich wspomagać w procesie uczenia się w zakresie dostosowanym do indywidualnych potrzeb studenta niepełnosprawnego.

Samodzielne uczenie się studenta obejmuje przygotowanie do zajęć, kolokwiów, sprawdzianów i egzaminów, zapoznanie się z wymaganą literaturą, przygotowanie prac zaliczeniowych semestralnych i etapowych, zbieranie materiałów do pracy dyplomowej, jej pisanie i jej obronę. Formy pracy samodzielnej pogłębiają w studentach inwencję wypracowaną podczas zajęć praktycznych i warsztatowych aktywizujących ich w zakresie rozwijania umiejętności niezbędnych do podejmowania i prowadzenia samodzielnej pracy badawczej na obu stopniach kształcenia. Badania naukowe wdrażane są w ramach przedmiotów do wyboru oraz seminariów dyplomowych na obu stopniach. Uczelnia wspiera studentów przy publikowaniu ich tekstów w tomach pokonferencyjnych oraz pismach naukowych. Na spotkaniu z kadłą podawano przykłady uczestnictwa studentów jako referentów w konferencjach uczelnianych oraz ich autorskiego udziału w monografiach, w bieżącym roku np. poświęconym festiwalom w Łodzi. Studenci filmoznawstwa publikują w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, np. docierających do Rosji, czy Korei. Pracujący na specjalności Nowe media oceniali, że niewiele jest możliwości publikacyjnych dla studentów, ale organizują oni imprezy nt. gier komputerowych, a także uczestniczą w łódzkich festiwalach. Mają one wprawdzie znaczenie komercyjne, jednak wydawane gazety festiwalowe umożliwiają studentom debiut autorski.

W opinii studentów stosowane formy zajęć wymagają od nich samodzielnego uczenia się. Podczas spotkania pozytywnie ocenili wszystkie metody kształcenia. Formy zajęć dostosowane są do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Studenci studiów II stopnia są oni przygotowywani do prowadzenia badań i są nie włączani głównie poprzez bardzo dobrze działające Kola Naukowe.

1.5.4.

Studia I stopnia na kulturoznawstwie trwają 6 semestrów i obejmują zajęcia z wykładowcami w wymiarze 1820 godzin. Studia II stopnia trwają 4 semestry i obejmują zajęcia z wykładowcami w wymiarze 819 godzin. Liczba godzin na wszystkich specjalnościach jest wysoka, umożliwia realizację treści programowych i dostosowana jest do założonych efektów kształcenia, powoduje jednak szczególnie duże obciążenie, gdy studenci decydują się na łączenie ze sobą dwóch specjalności. Studia I stopnia realizują wymagane w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów (§ 4 ust. 1 pkt 2, 3, 6-10, 12, ust. 2-3, ust. 5) 180/181 ECTS, a studia II stopnia – 120/121 ECTS (różnica 1 punktu w obu przypadkach wynika z dodania go studentom objętym obowiązkiem zajęć z WF). Stosowana na wizytowanym kierunku punktacja ECTS odpowiada przyjętej na nim koncepcji kształcenia. Nakład pracy studentów dokumentuje bilans punktów ECTS uwzględniony w sylabusie przedmiotu. Zróżnicowanie punktacji jest poprawne, dobrze odpowiada zakładanym na kulturoznawstwie efektom kształcenia i przypisanym im treściom programowym.

1.5.5.

Punktacja ECTS na studiach kulturoznawczych I i II stopnia oparta jest na dokumencie: „System ECTS na Wydziale Filologicznym UŁ” (załącznik do uchwały Rady Wydziału Filologicznego nr 216/2013/2014 z dnia 30 maja 2014; korekta zatwierdzona przez Radę Wydziału Filologicznego 27 marca 2015).

Na studiach I stopnia na moduły zajęć związanych z prowadzonymi na UŁ badaniami w dziedzinie nauk humanistycznych przypada ponad 85% ECTS, a na studiach II stopnia – ok. 90 % ECTS.

1.5.6.

Oferta zajęć do wyboru na obu stopniach kształcenia z powodu ważności nadanym specjalnościom spełnia z naddatkiem warunek minimum (ponad 50% całej oferty zajęć). Na studiach I stopnia wynosi on 61% punktów ECTS, na studiach II stopnia – 48% punktów ECTS. W opinii studentów mają oni swobodny dostęp do specjalności. Udział ten powiększa możliwość wyboru zajęć ogólnowydziałowych i ogólnouczeniowych, języka obcego oraz, całkowicie indywidualnie, zajęć w ramach wymiany studenckiej krajowej i zagranicznej.

1.5.7.

Podstawową formą zajęć są ćwiczenia konwersatoryjne (15-29 osób) i seminaria dyplomowe (licencjackie: od 8, magisterskie: 6-12 osób). Z lektoratami i praktykami zawodowymi wypełniają one ponad 80% godz. na studiach I oraz ponad 85 % godz. – na studiach II stopnia. Umożliwiają one kształtowanie umiejętności oraz kompetencji uwzględnionych w efektach kształcenia. Pozostałe formy to trzy typy wykładów: przekazujące (wprowadzające), pogłębiające (kursowe) i utrwalające wiedzę przewidzianą w efektach kształcenia (testy, egzaminy). Przewidziane w programie studiów różne formy dydaktyczne uwzględniają specyfikę poszczególnych przedmiotów, co zapewnia osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Plany studiów obu stopni ułożone są w ten sposób, by w semestrze 1. student na wykładach zapoznał się z wiedzą wprowadzającą do kulturoznawstwa i jego poszczególnych specjalności, aby na tej podstawie świadomie dokonał wyboru specjalności, a także by od semestru 2. mógł powoli skupiać się na najbardziej interesującej go problematyce, której odzwierciedleniem jest praca dyplomowa. W dalszej kolejności zadbano, aby proporcje liczby godzin różnych form zajęć były właściwie dostosowane do efektów kształcenia, a kolejność zajęć w programie studiów umożliwiła ich właściwą realizację. Tygodniowy harmonogram zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku nie wykazuje niedostosowania do zasad higieny procesu nauczania.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunku dotąd nie odbywają się. Pracownicy odbyli szkolenie w tym zakresie, ale preferują bezpośredni kontakt ze studentami. Na spotkaniu z kadrą obecni stwierdzili, że elementy tej formy są stosowane w trakcie kontaktowania się ze studentami drogą elektroniczną. Dlatego też w e-learningu dostrzegali narzędzie pomocnicze wykorzystywane w ich pracy w wysokości 20%. Platformy tej używają w razie wyjazdu na konferencję, czy konieczności odrabiania zajęć. Za jej pośrednictwem przesyłają pakiety materiałów opracowanych dla studentów, którzy wyjechali w ramach programu Erasmus.

Zajęcia hospitowane przez członków ZO (przedstawione w załączniku 5) były prowadzone w formie wykładu i ćwiczenia. Wszyscy nauczyciele prezentowali dobre przygotowanie merytoryczne. Stosowali też różne metody dydaktyczne: wykład z elementami dyskusji, ćwiczenia z prezentacją multimedialną. Na ćwiczeniach w wysokim stopniu aktywizowano studentów.

Studenci wskazali także, iż organizacja zajęć sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. Na ocenę tę składa się liczebność grup, która jest zdaniem studentów optymalna, odpowiednie formy prowadzenia zajęć oraz infrastruktura jednostki. Studenci mają możliwość indywidualizacji programu studiów. W ocenie studentki która korzysta z tej formy studiów proces ubiegania się oraz studia przebiegają w sposób bardzo sprawny. Nie są prowadzone zajęcia wyrównawcze czy adaptacyjne dla studentów I roku. Ze względu na w większości odpowiednio dostosowaną infrastrukturę nie ma żadnych problemów z uczestnictwem studentów z niepełnosprawnościami w zajęciach.

1.5.8.

Na wszystkich specjalnościach realizowanych na kulturoznawstwie obowiązują praktyki. Wymiar i termin ich trwania jest zgodny z przepisami prawa i z efektami kształcenia

zakładanymi na ocenianym kierunku. Plan studiów I stopnia uwzględnia 90, a plan studiów II stopnia – 60 godzin praktyk zawodowych. Odbywane są one w instytucjach kultury, w których praca związana jest z kierunkiem studiów i wymaga wiedzy, umiejętności i kompetencji, które zapisane są w efektach kształcenia dla studiów kulturoznawczych. Stałe miejsca praktyk to m.in. festiwale oraz imprezy kulturalne takie jak np. Cinergia, Camerimage, Festiwal WRO, Ogólnopolski Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Dziatwa”, Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych, Festiwal Puls Literatury itp., Muzeum Kinematografii, ŁDK, Kino Charlie, Wytwórnia Filmów Oświatowych, Se-ma-for, TVP, Teatry: im. S. Jaracza, Nowy, Powszechny, Wielki, Dom Literatury, Muzeum Sztuki. Zaliczenie praktyk wymaga wystawienia oceny, którą ustala koordynator z ramienia uczelni na podstawie opinii wpisanej do dzienniczka praktyk przez pracodawcę oraz rozmowy studenta z opiekunem praktyk.

W przedstawionej dokumentacji nie znalazły się sylabusy do praktyk. Zespół oceniający zapoznał się z przykładową dokumentacją przebiegu praktyk. Badał też dzienniczki udostępnione wraz z teczką osobową absolwentów, których weryfikowano prace dyplomowe. Zdarzało się, że niektóre zapisy nie potwierdzały właściwej weryfikacji założonych efektów kształcenia (kiedy studenci wykonywali prace porządkowe w placówce, bądź zatrudniano ich w charakterze gońca).

Generalnie można jednak stwierdzić, że organizacja praktyk, dobór instytucji oraz liczba miejsc ich odbywania jest właściwa i dostosowana do liczby studentów. Opiekunowie praktyk czuwają nad ich pomyślnym przebiegiem na podstawie dostarczonej dokumentacji: dzienniczka praktyki i pisemnej opinii pracodawcy. Wskazane byłoby jednak, aby koordynatorzy kontrolowali prawidłowy przebieg praktyk drogą wyrywkowych ich hospitacji, bądź pisemnego weryfikowania na ocenę umiejętności nabytych przez studenta na praktykach.

Studenci specjalności „teatrologia” ocenili, iż organizacja praktyk jest nieodpowiednia. W ich opinii liczba godzin, które spędzają w teatrach jest zbyt duża. Ocena ta wynika z braku konkretnych zajęć, które studenci powinni odbyć w teatrze oraz zajęcia nie spełniają ich oczekiwań. Nie zgłaszali jednak do koordynatora takich uwag.

1.5.9.

Program studiów przewiduje naukę języka obcego w formie lektoratów w wymiarze 120 godz. na studiach I stopnia i w postaci repetytorium na studiach II stopnia. Studenci zobowiązani są do zaliczenia kursu języka obcego na wyznaczonym poziomie, w tym muszą opanować w wybranym języku słownictwo z dziedziny nauk o kulturze, a na studiach II stopnia rozwijać umiejętności porozumiewania się z fachowcami wybranej specjalności. Sposoby umiędzynarodowienia procesu kształcenia stosowane na ocenianym kierunku są zatem ściśle powiązane z koncepcją kształcenia. Na UŁ istnieje również lista wykładów ogólnouczelnianych w językach obcych, które są adresowane do wszystkich studentów studiów I i II stopnia, w których uczestniczą studenci kulturoznawstwa. Wizytowany kierunek – we własnej ofercie jak przyznaje również jego kierownictwo w RO – ma zbyt małą ofertę zajęć kulturoznawczych lub specjalnościowych w językach obcych.

Studenci poza tym korzystają z bogatej oferty stypendialnej w ramach programu Erasmus+, choć – jak poświadcza dokumentacja wymiany międzynarodowej – zainteresowanie tą formą nie jest zbyt liczne. Warto byłoby skuteczniej zachęcać studentów do udziału w wymianie międzynarodowej. Kulturoznawstwo oferuje studentom zagranicznym uczestniczącym w programie Erasmus+ specjalne zajęcia w języku angielskim (lista tytułów zmienia się co semestr, powtarzalny jest moduł Polish Culture, History and Society). W codziennych doświadczeniach studenci kierunku mają też kontakt ze studentami zagranicznymi, studiującymi kulturoznawstwo na UŁ lub przebywającymi tu na stypendiach, co znacząco

podnosi skuteczność stosowanych sposobów umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Studenci pozytywnie ocenili oferowane zajęcia językowe. Ponadto wskazali, iż odbywały się pojedyncze wykłady kadry zagranicznej na które chętnie uczęszczali.

1.6.

1.6.1.

Zasady rekrutacji na „kulturoznawstwo” są zgodne z wewnętrznymi regulacjami Uczelni i zapewniają właściwy dobór kandydatów na I i II stopień kształcenia (zasady naboru na kierunek stanowią co roku część uchwały Senatu UŁ: Załącznik do Uchwały nr 354 Senatu UŁ z dnia 12 maja 2014 r. wraz z Uchwałami nr 439 i 458 Senatu UŁ podjętymi w dniach 16 lutego i 16 marca 2015 r.). Do tej pory prowadzono rekrutację na konkretną specjalność. Wobec jednak planowanego od roku akad. 2016/2017 usamodzielnienia się dwóch nowych kierunków studiów z dotychczasowych specjalności na kulturoznawstwie: filmoznawstwa oraz nowych mediów i kultury cyfrowej w dniu 19 lutego 2016 r. wprowadzone zmiany rekrutacji na kierunek bez podziału na specjalności. Zasady rekrutacji nie zawierają jakichkolwiek ustaleń o charakterze dyskryminacyjnym, bo gwarantują równy dostęp do kształcenia osobom z tzw. starą i nową maturą oraz maturą międzynarodową, a także osobom niepełnosprawnym. Kolejność przyjęć określa wskaźnik ustalany na podstawie stosownego współczynnika punktów. Na studia I stopnia przeliczane są wyniki egzaminu maturalnego. W rekrutacji na studia II stopnia wskaźnik wyliczany jest na podstawie konkursu dyplomów I. stopnia. Za pomocą świadomie prowadzonej polityki informacyjnej i promocyjnej władze jednostki starają się zapewnić dopływ kandydatów o kwalifikacjach i zainteresowaniach dostosowanych do zakładanych efektów kształcenia. Zabiegi te głównie nastawione są na współpracę ze szkołami, których absolwenci są potencjalnymi kandydatami na studia I stopnia. Aby usprawnić owe współdziałanie, Dziekan WF powołał pełnomocnika ds. współpracy ze szkołami, który w ramach podpisanych porozumień organizuje spotkania ze szkołami średnimi w Łodzi i regionie łódzkim. Obejmują one wykłady pracowników naukowych w szkołach, wizyty młodzieży szkolnej na WF oraz cykle szkoleń dla nauczycieli. Rozmiary rekrutacji w pełni odpowiadają potencjałowi dydaktycznemu jednostki. Mając na uwadze potencjał dydaktyczny jednostki w opinii studentów liczba przyjmowanych osób na pierwszy rok mogłaby być większa.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (PEUS) regulują przepisy ogólnouczelniane: Uchwała Senatu UŁ nr 507 z 15 czerwca 2015 r. i Zarządzenie Rektora UŁ nr 127 z 30 września 2015 r. w sprawie powołania Uczelnianego Zespołu PEUS. W dotychczasowym procesie kształcenia na kierunku kulturoznawstwo rekrutację w wyżej wymienionym trybie wdrożono w minimalnym zakresie. Uznawane są efekty uczenia się poza systemem studiów w dwóch przypadkach: znajomości języka obcego, która może być zaliczana na podstawie przedstawionego przez studenta certyfikatu na poziomie minimum B2 oraz cyklicznych zajęć prowadzonych w ramach umowy z UŁ przez Akademię Polskiego Filmu, zaliczanych w bloku zajęć fakultatywnych za 6 pkt. ECTS w semestrze.

1.7.

1.7.1.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia wyłożone są w Regulaminie studiów w UŁ, a w odniesieniu do prac dyplomowych – w Uchwale 68/2013/2014 Rady WF w sprawie określania wymogów dotyczących prac dyplomowych przygotowywanych na WF. System kontroli postępów wyrasta z tradycji akademickiej. Szczegółowe sprawdzanie osiągnięcia

efektów kształcenia realizowane jest na bieżąco poprzez ocenę przygotowania do zajęć i aktywności studentów na zajęciach (z propozycją sposobów doskonalenia pogłębiania wiedzy i umiejętności prowadzenia badań), a także poprzez sprawdziany i egzaminy pisemne, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje i projekty. Oceny uzyskiwane przez studentów w trakcie tej weryfikacji odzwierciedlają stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia odnotowują sylabusy przedmiotowe. Na tej podstawie można też potwierdzić ich adekwatność wobec zakładanych efektów kształcenia. Do najczęściej stosowanych metod należą czynności: 1) sprawdzające wiedzę: egzamin ustny i pisemny opisowy; 2) sprawdzające wiedzę i umiejętności: prezentacja, praca pisemna (też dyplomowa), projekt; 3) sprawdzające wiedzę, umiejętności i kompetencje: udział w dyskusji, ćwiczenia. We wszystkich przypadkach, zakłada się, że ocena powinna być uzupełniona recenzją na piśmie lub ustnym komentarzem, uwzględniającym zalety i wady przedmiotu weryfikacji.

Wylosowane prace etapowe oraz dyplomowe (omówione w załączniku 3) rozmaicie dokumentowały poziom weryfikacji efektów kształcenia. Niektóre były sprawdzane wnikliwie z rozpisaniem uwag, inne w sposób ogólny, co pozwalało albo na zadowalającą weryfikację efektów, albo ich kontrola pozostawała na słabym poziomie. Podobnie niejednorodny obraz weryfikacji efektów budowały recenzje prac dyplomowych i pytania zadawane na egzaminie dyplomowym. Opinie raczej były merytorycznie wyczerpujące, natomiast prace nie zawsze w pełni odpowiadały treściom kulturoznawczym ani pod względem problematyki, ani metodologii (zwłaszcza ze specjalności twórcze pisanie), wobec czego nie pozwalały na weryfikację efektów. Pytania zadawane na egzaminie dyplomowym najczęściej ściśle łączyły się z pracą, co osłabiało możliwości kontrolne sprawdzenia wiedzy kierunkowej.

Według studentów stosowane metody weryfikacji poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są odpowiednie. W ich opinii każda z zastosowanych metod wymaga od studenta nakładu samodzielnej pracy. Proces dyplomowania jest dla studentów przejrzysty i zrozumiały. Studenci są zaznajamiani z nim w trakcie studiów i szerzej podczas seminarium dyplomowego. Egzamin dyplomowy w opinii studentów studiów II stopnia przebiega prawidłowo i nie zdarzają się odstępstwa od przyjętych zasad dyplomowania.

1.7.2.

System weryfikacji efektów kształcenia jest obiektywny, rzetelny i umożliwiający porównywalność wyników. Ujednolicone wymagania w zakresie wiedzy, sformułowane zostały w wykazach zagadnień do egzaminów dyplomowych podanych na stronie www.kulturoznawstwo.uni.lodz.pl oraz w sylabusach dostępnych w USOS w zakresie wszystkich wymienionych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. W wielu sylabusach do konkretnych efektów kształcenia zostały przypisane formy ich weryfikacji, przekładające się na wymagania określające ocenę końcową modułu. W sylabusach podane są też kryteria oceny, co pozwala na porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. Jawność ocen i opisowych komentarzy zapewnia studentowi poczucie uczestniczenia w weryfikacji prowadzonej według dobrych praktyk obowiązujących w szkolnictwie wyższym. Transparentność systemu sprawdzania i oceniania opiera się na publikowaniu treści sylabusów na stronie internetowej WF. Na pierwszych zajęciach prowadzący przedmiot dodatkowo informuje o warunkach jego zaliczenia i podaje kryteria oraz sposób obliczania oceny końcowej. Wykonywane podczas realizacji przedmiotu prezentacje, referaty i testy są omawiane na zajęciach. Ważne dla studentów informacje o programie studiów, harmonogramach zajęć, zasadach wyboru zajęć fakultatywnych, zagadnieniach do egzaminu dyplomowego oraz zasady odbywania praktyk dostępne są we wspólnej zakładce dla studentów. Poziom, szybkość i paleta informacji w zakresie dokumentowania wyników

znacząco się usprawniły przez wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentacji wyników studiów.

Praca dydaktyczna nauczycieli akademickich monitorowana jest w ankiecie studenckiej oceniającej jego pracę. Weryfikacja osiąganych efektów kształcenia odbywa się przez kontrolę i monitoring sylabusów przedmiotowych pod kątem programu nauczania, również w zakresie ich zgodności z wytycznymi KRK oraz przez hospitacje zajęć, przez monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów, wreszcie w drodze autoewaluacji. Wyrzykowo sprawdzane arkusze do tej procedury różnie były wypełniane – od bardzo sumiennego wykonania po zdawkowe zapisy.

Członkowie gremiów odpowiadających za jakość kształcenia deklarowali, że na wspólnych posiedzeniach dokonują analizy programów studiów, adekwatności metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla danych modułów (dziwi, że nie uznali zasadności uzupełnienia symboli efektów kierunkowych w wielu sylabusach), związku pomiędzy prowadzonymi przedmiotami a aktywnością naukowo-badawczą oraz prawidłowego wyliczenia nakładu pracy studenta i punktacji ECTS (raport przedstawiany bywa na posiedzeniu Rady Wydziału).

Od chwili rozpoczęcia studiów studenci informowani są o zasadach pracy oryginalnej i narzędziach służących do odwołań i cytowań literatury przedmiotu. Na stronie Instytutu Kultury Współczesnej dostępne są także zasady przygotowywania prac zaliczeniowych i stosowania odwołań bibliograficznych.

W programie kształcenia na wczesnym etapie studiów znajduje się przedmiot Prawo autorskie, który obejmuje zagadnienia związane z ochroną własności intelektualnej w sferze kultury.

Zarządzenie Dziekana WF z 14 stycznia 2016 r. zobowiązuje opiekunów prac dyplomowych – licencjackich i magisterskich – do stosowania systemu antyplagiatowego.

Wylosowane prace etapowe oraz dyplomowe (omówione w załączniku 3) były oceniane adekwatnie do ich poziomu, ale też zdarzało się, że w opinii ZO wystawiano oceny zawyżone. Studenci wyrazili opinię, iż przyjęty system oceny jest przejrzysty i obiektywny. Studenci uzyskują informacje o uzyskanych ocenach bezpośrednio od nauczycieli akademickich lub za pośrednictwem starostów grup. Założenia zakładane w sylabusach a dotyczące weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są konsekwentnie przez nauczycieli akademickich realizowane.

3. Uzasadnienie

Jednostka sformułowała spójną koncepcję kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, którą realizuje zgodnie z misją i strategią UŁ oraz WF. Rozwój kierunku jest ściśle związany z zachodzącymi przeobrażeniami w humanistyce oraz dostosowywany do zmieniających się potrzeb otoczenia zewnętrznego, a program kształcenia oraz organizacja i realizacja procesu dydaktycznego w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów, a także uzyskanie odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia. Doskonalenie w zakresie tych spraw zapewnia wdrożony system weryfikacji efektów kształcenia. Zastrzeżenia budzą: 1) identyczne zapisy treści kształcenia i wykazy lektur w wybranych zajęciach fakultatywnych prowadzonych w kolejnych semestrach, co uniemożliwia rozdzielenie przedmiotów opcyjnych adresowanych do studentom I i II stopnia kształcenia; 2) zakres egzaminów dyplomowych, gdyż treść zadawanych dotąd pytań przez egzaminatorów często nie wykraczała poza tematykę bronionej pracy; 3) niedostatecznej kontroli rodzaju zajęć wykonywanych przez studentów na praktykach, zwłaszcza ich odpowiedniości do zakładanych efektów kształcenia; 4) niezadowalającej oferty zajęć kulturoznawczych lub specjalnościowych w językach obcych.

Z punktu widzenia studentów program kształcenia realizowany na studiach umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Do działań jednostki studenci nie wnosili zastrzeżeń. Studenci ocenianego kierunku zdobywają wiedzę, umiejętności i kompetencje podczas zajęć realizowanych różnymi formami edukacyjnymi. Do programu i planu studiów studenci nie mają uwag i oceniają je pozytywnie. Sposoby weryfikacji osiąganych efektów kształcenia w ocenie studentów mobilizują ich do samodzielnego uczenia się. W zakresie praktyk uwagi wnieśli studenci specjalności „teatrologia”. W ich ocenie organizacja praktyk a także dobór instytucji, w których mogą odbywać praktyki jest nieodpowiednia.

4. Zalecenia

Należy uzupełnić symbole efektów kształcenia w wielu sylabusach, w nielicznych podać efekty kształcenia.

Należy zweryfikować identyczne zapisy treści kształcenia i wykazy lektur w wybranych zajęciach fakultatywnych prowadzonych w kolejnych semestrach oraz przydzielić różne przedmioty opcyjnie studentom I i II stopnia kształcenia.

Należy wprowadzić zasadę zadawania pytań na egzaminie dyplomowym wykraczających poza tematykę broniącej pracy.

Zaleca się wycinkową hospitację zajęć odbywanych na praktykach pod kątem ich odpowiedniości do zakładanych efektów kształcenia.

Zaleca się rozwinąć ofertę zajęć kulturoznawczych lub specjalnościowych w językach obcych.

Zaleca się dokonanie przeglądu organizacji praktyk dla studentów specjalności teatrologia. Należy w tym zakresie dokonać zmian w oparciu o pogłębione opinie studentów oraz zdiagnozowanie problemu, a także podjęcie działań doskonalących w oparciu o dialog ze studentami, którzy odbyli już praktyki.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu

i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Do minimum kadrowego na kierunku „kulturoznawstwo” Uczelnia zgłosiła 19 nauczycieli akademickich (w tabeli podano liczbę 18, ale w szczegółowym zestawieniu wymieniono 19 nazwisk), w tym 8 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 11 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on.

Zespół oceniający biorąc pod uwagę: dorobek naukowy, obciążenia dydaktyczne, formę zatrudnienia oraz złożone oświadczenia do minimum kadrowego zaliczył 19 osób w tym 8 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 11 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora, Do minimum kadrowego studiów I stopnia zaliczono 3 samodzielnych nauczycieli akademickich i 6 doktorów a do studiów II stopnia 6 samodzielnych nauczycieli akademickich i 6 doktorów.

Nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego na kierunku kulturoznawstwo posiadają stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek naukowy sytuujące się w obszarze nauk humanistycznych i dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku: literaturoznawstwo, filozofia, nauki o sztuce. Młodszy nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy oraz stopnie doktora i doktora habilitowanego w zakresie kulturoznawstwa, które są nadawane od chwili zdobycia przez Wydział Filologiczny uprawnień w tej dyscyplinie. Kwalifikacje kadry naukowo-dydaktycznej są zgodne z wymogami prawa dotyczącymi ogólnoakademickiego profilu studiów.

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „kulturoznawstwo” spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, warunków zatrudnienia ich w Uczelni, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Na podstawie analizy aktów mianowania, umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe są zatrudnieni w Uczelni od kilku/kilkunastu lat, co dowodzi stabilności prowadzonej polityki kadrowej.

Kwalifikacje kadry wliczanej do minimum kadrowego oraz dorobek naukowy pozwalają w dużej mierze na realizację programu studiów w zakresie dyscyplin właściwych dla kierunku kulturoznawstwo, tj. literaturoznawstwa, filozofii, nauki o sztuce (subdyscypliny: teatrologia, filmoznawstwo i nowe media). Wśród 19 osób zaliczonych do minimum kadrowego) znajduje się 3 profesorów tytularnych (2 z dorobkiem w dyscyplinie literaturoznawstwo, 1 w dyscyplinie nauki o sztuce, subdyscyplinie sztuki filmowe), 5 doktorów habilitowanych (3 z dorobkiem naukowym w dyscyplinie kulturoznawstwo, 1 w dyscyplinie filozofia, 1 w dyscyplinie literaturoznawstwo). 11 doktorów posiada dorobek naukowy w dyscyplinach: (literaturoznawstwo – 9 osób, kulturoznawstwo - 1 filozofia - 1). Tym samym występują

właściwe proporcje między przedstawicielami najważniejszych dla kierunku dyscyplin, chociaż niepokoi fakt, iż w gronie doktorów wliczonych do minimum kadrowego znalazł się tylko 1 kulturoznawca i 1 filozof, a pozostali (9) to literaturoznawcy. Zaistniałą sytuację tłumaczy pozyskanie przez Jednostkę uprawnień do doktoryzowania w zakresie kulturoznawstwa dopiero w roku 2009, więc należy traktować ten stan jako przejściowy. Każda ze wskazanych osób prowadzi zajęcia dydaktyczne zgodnie z kompetencjami, tj. wykształceniem i ze skorelowanym z nim dorobkiem naukowym. Tym samym zarówno kwalifikacje osób (19) wliczonych do minimum kadrowego, ich stały, choć powolny (długie odstępy czasowe między kolejnymi momentami uzyskania stopnia lub tytułu) rozwój (w ciągu 5 ostatnich lat odnotowano 2 doktoraty, 4 habilitacje, 1 profesurę), jak i dorobek naukowy zapewniają realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia.

W wyniku weryfikacji dokumentacji dotyczącej pracowników, w tym oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku, stwierdzono, iż wszystkie osoby (łącznie 19) zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a Ustawy z dnia 27 lipca 2005r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012r., Nr 572 z późn. zm.). Spełnione zostały również warunki dotyczące obciążeń godzinowych pracowników, określone w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014r., dotyczące prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. z 2014r., poz. 1370), wedle których nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin – w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich, a co najmniej 60 godzin w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy; wszyscy zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego (19) i do liczby studentów kulturoznawstwa na I i II stopniu (552), wynosi 1: 29, tym samym zostały spełnione wymagania (§ 17 ust. 1 pkt. 7) określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5. 10 2011r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 243, poz. 1445), a mieszczącego się w obszarze nauk humanistycznych (1: 120).

2.2.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo mają znaczny dorobek naukowy (liczne publikacje w kraju i poza jego granicami, w tym prace obcojęzyczne), w mniejszym stopniu posiadają doświadczenia w prowadzeniu zespołowych badań naukowych (nieliczne osoby kierowały grantami ogólnopolskimi czy międzynarodowymi bądź odbyły staże zagraniczne). Pracownicy wykazują się właściwymi kompetencjami dydaktycznymi (zob. oceny zajęć hospitowanych). W czasie hospitacji stwierdzono, że pracownicy prezentują dobry poziom merytoryczny, w większości wypadków prowadzą zajęcia w sposób interesujący, głównie wykorzystując tradycyjne metody podawcze (omawianie tekstów naukowych), rzadziej prezentacje multimedialne. W dydaktyce nie są

wykorzystywane metody zdalnego nauczania. Uczelnia stwarza możliwości w zakresie pogłębiania kompetencji dydaktycznych, m.in. oferując bezpłatny kurs zdalnego nauczania w praktyce, ale pracownicy z tej formy rozwoju rzadko korzystają. Niektórzy uczęszczali na tego typu szkolenia, ale zrezygnowali, nie dostrzegając możliwości wykorzystania pozyskanych narzędzi w dydaktyce. Najczęściej prowadzący zajęcia poprzestają na bezpośrednich formach kontaktu ze studentami lub drogą mailową. Pracownicy prowadzą natomiast zajęcia w językach obcych, adresowane nie tylko do kulturoznawców, ale i innych studentów z Wydziału Filologicznego UŁ, co sprzyja poszerzeniu kompetencji językowych słuchaczy i zwiększa zainteresowanie studentów zagranicznych, których sukcesywnie na uczelni przybywa. Wszystkie zajęcia prowadzone są przez pracowników zgodnie z ich wykształceniem i dorobkiem naukowym. Zasady przydziału zajęć – kryterium merytoryczne, jaki i formalne – w zakresie liczby godzin, nie budzą żadnych zastrzeżeń.

Znaczny dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kulturoznawstwie w pełni odpowiada założeniom programu kształcenia i efektom kształcenia. Zainteresowania badawcze kadry koncentrują się wokół zagadnień należących do modułu przedmiotów podstawowych i kierunkowych, tj. różnorodnych tematów z zakresu literaturoznawstwa, filozofii, sztuki i subdyscyplin – filmoznawstwa, teatrologii, nowych mediów, co sprzyja realizacji założeń kształcenia na omawianym kierunku.

2.3.

Polityka kadrowa w znacznej mierze sprzyja rozwojowi kadry naukowej, czemu służą otwarte konkursy na określone stanowiska pracy, okresowe oceny pracowników, a także różnorodne szkolenia organizowane przez Uczelnię mające podnosić kwalifikacje pracowników, zarówno dydaktyczne, np. w zakresie e-learningu, jak i organizacyjne, np. w zakresie pozyskiwania informacji odnoszących się do badań naukowych i grantów. Na spotkaniu Kadry z zespołem oceniającym PKA zwrócono jednak uwagę na fakt, iż wszystkie szkolenia mają charakter ogólnouniwersytecki i nie uwzględniają specyfiki wydziałów czy kierunków, co czyni je mało efektywnymi. Pracownicy wcześniej nie zgłosili nikomu takiego zapotrzebowania. Jednocześnie podkreśli, że są regularnie informowani o organizowanych szkoleniach, jak i o wyjazdach zagranicznych w ramach programów edukacyjnych; kilkoro z proponowanej oferty skorzystało bądź korzysta. Ponadto jednostka finansuje wyjazdy na konferencje, badania naukowe, na staże i wymiany zagraniczne, z czego korzystają zwłaszcza kulturoznawcy-teatrolodzy i filmoznawcy, których badania mają charakter ponadnarodowy.

Do pracy naukowo-badawczej ma zachęcać czytelny system motywacyjny, opierający się na wynikach ankiet okresowej oceny pracownika, samoewaluacji i ankiet studenckich oceny zajęć, których noty wpływają na dodatki motywacyjne oraz nagrody za konkretne osiągnięcia w zakresie nauki i organizacji. Jednak w praktyce dodatki motywacyjne przyznawane są raz na 2 lata, gdy wypełnia się kwestionariusze oceny, co może wpływać demotywująco na osoby, które nie zostały w ten sposób wyróżnione i mają świadomość, że przez dwuletni okres nie ma szans na pozyskanie takiego dodatku.

Z całą pewnością demotywująco na rozwój pracowników wpływa ograniczenie awansów zawodowych, o czym informowano w czasie spotkania z zespołem oceniającym. Z przyczyn

finansowych na całej Uczelni ograniczono awanse na stanowisko adiunkta i profesora nadzwyczajnego, co zniechęca do aktywności zawodowej. W wypadku awansu zmianie ulega umowa – z umowy o pracę na czas nieokreślony, na czas określony, co również zniechęca o ubieganie się o wyższe stanowisko. Rozczarowujące są także dla pracowników stawki uzyskiwane na umowy zlecenie przy dodatkowych zajęciach, bowiem potrącane są 20% koszty uzyskania, czego nie robi się w wypadku pracowników spoza uczelni.

Pewne wątpliwości budzi także inna kwestia, a mianowicie nierównomierny rozwój kadry, na co może mieć wpływ nie tylko wspomniany system motywacji czy awansu, ale mało skuteczny sposób oceny pracowników. Wszelkie działania proceduralne są zachowane, ankieta hospitacji zajęć i oceny pracownika są skonstruowane poprawnie, więc w zakresie systemowym nie można zgłaszać zastrzeżeń, ale niepokoi fakt, iż niektóre osoby po uzyskaniu stopnia doktora nie podejmują prób pozyskania stopnia doktora habilitowanego bądź też okres między jednym a drugim jest bardzo długi. Wśród pracowników wliczonych do minimum kadrowego 2 osoby uzyskały stopień doktora w 1988 roku i na tym poprzestały, większość habilitacji powstała po kilkunastu latach od czasu uzyskania doktoratu, a obecnie zatrudnieni doktorzy w znacznej części uzyskali swój stopień ponad 10 lat temu. Tym samym rozwój kadry jest bardzo nierównomierny, powolny. Władze Uczelni i Wydziału powinny rozważyć, czy rozwój kadry nie jest determinowany brakiem precyzyjnego określenia wymagań dla drogi awansu kadry akademickiej. .

2.4.

Jednostka – Instytut Kultury Współczesnej UŁ, prowadzi różnorodne badania naukowe w obszarze nauk humanistycznych w dyscyplinach, do którego został przyporządkowany kierunek. Wyniki badań znajdują odzwierciedlenie w regularnie publikowanych przez pracowników pracach, w tym monografiach autorskich oraz artykułach w czasopiśmie punktowanych z tzw. listy ministerialnej, wydawanych w języku polskim, jak i językach obcych. Znajdują swe odbicie również w organizowanych konferencjach naukowych, w stażach zagranicznych, pozyskanych stypendiach i grantach, głównie o zasięgu ogólnopolskim. Wymienione działania i ich efekty są podporządkowane realizacji założonych efektów kształcenia należących do kierunku, zwłaszcza w zakresie rozwijania wiedzy o teatrze, filmie, literaturze, kulturze rodzimej, w tym lokalnej, oraz umiejętności wykorzystania ich w działaniach analityczno-interpretacyjnych i zawodowych, a także przyporządkowanych do dyscypliny, szczególnie w zakresie pogłębiania wiedzy, krytycznego myślenia oraz pracy w grupie.

2.5.

Wyniki badań naukowych prowadzonych w jednostce są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia oraz w jego realizacji. W ofercie dydaktycznej zamieszcza się przedmioty fakultatywne, które stanowią efekt prowadzonych badań potwierdzonych publikacjami pracowników prowadzących zajęcia na kulturoznawstwie. Do pozytywnych przykładów zajęć tego typu realizowanych w roku akad. 2015/2016 zaliczyć można: Inscenizacja-montaż-narracja, Musical-geneza i rozwój formy dramatyczno-muzycznej, Pół wieku muzyki Skaldów, Najnowsza twórczość Ridleya Scotta, Nowy cyrk, Operetka jako forma dramatu muzycznego oraz Włoska tradycja operowa. W ofercie zajęć

fakultatywnych znajdują się również seminaria magisterskie i licencjackie związane tematycznie z prowadzonymi badaniami. Rzadko kiedy natomiast pracownicy wykorzystują własne publikacje w trakcie zajęć obligatoryjnych, nawet jeśli dotyczą zakresu dziedzin, w które wpisuje się dany przedmiot, co potwierdzają dane z sylabusów. Pojedyncze przypadki tego typu wykorzystania efektów swych badań można dostrzec w ofercie zajęć filmoznawców, rzadziej przedstawicieli innych subdyscyplin kulturoznawczych. Świadectwem związku prowadzonych badań z programem studiów jest także tworzenie nowej oferty dydaktycznej w postaci istniejących już specjalizacji, jak i kierunków studiów – obecnie Filmoznawstwa oraz Nowych mediów i kultury cyfrowej.

Ważnym aspektem powiązania badań i procesu dydaktycznego jest włączenie studentów w realizację projektów naukowych, np. konferencji, oraz prezentacja wyników tych badań w formie publikacji, w pracach zbiorowych, jak też w pracach autorskich – *Taneczny umysł. Teatr ruchu i tańca w perspektywie neurokognitywistycznej* (2014). Studenci mogą też realizować w ramach specjalizacji twórcze pisanie swe pasje literackie, czego świadectwem jest publikacja opowiadań *nie sŁódź* (2015). Niektórzy z aktywnych studentów kontynuują swe prace na studiach doktoranckich.

Tym samym należy stwierdzić, iż regularnie podejmowane są działania zmierzające do modyfikacji programu pod wpływem prowadzonych badań naukowych, co nie narusza stabilności w zakresie podstawowych przedmiotów i przypisanych im efektów kształcenia.

3. Uzasadnienie

Minimum kadrowe kierunku kulturoznawstwo dla studiów I i II stopnia jest spełnione. Kadra pod względem ilościowym i jakościowym (prowadzone badania, publikacje, działalność organizacyjna, pozyskiwane granty, współpraca międzynarodowa itp.) gwarantuje realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dorobek naukowy w skali krajowej, w mniejszym stopniu na arenie międzynarodowej, jest znaczny, zwłaszcza w zakresie teatrologii i filmoznawstwa. Nieco słabszym elementem jest nierównomierny rozwój kadry (pozyskiwanie przez niektórych stopni i tytułów naukowych w długich odstępach czasowych bądź zauważalny brak progresu niektórych pracowników naukowo-dydaktycznych), co nieco obniża ocenę całości, podobnie jak zauważalna dominacja literaturoznawców wśród doktorów wliczonych do minimum kadrowego kierunku kulturoznawstwo.

4. Zalecenia

Elementem wymagającym korekty jest mobilizacja pracowników do efektywnej pracy przekładającej się na rozwój naukowy i awanse zawodowe poprzez bardziej wnikliwe niż do tej pory sposoby oceny dokonań naukowych kadry, a także umożliwienie szybszych awansów zawodowych obecnie ograniczonych ze względu na sytuację finansową Uczelni. Ponadto konieczne jest zadbanie o rozwój kadry w dziedzinie kulturoznawstwa, co mogłoby przełożyć się na poprawę stanu minimum kadrowego zdominowanego, zwłaszcza wśród doktorów, przez przedstawicieli literaturoznawstwa.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału

przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena - znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Jednostka współpracuje z potencjalnymi pracodawcami absolwentów kulturoznawstwa, takimi jak muzea, teatry, kina, redakcje czasopism i wydawnictwa, szkoły i fundacje. Z niektórymi instytucjami podpisano umowy bądź porozumienia o współpracy (znaczna część pochodzi z 2015 roku), z innymi, np. ze szkołami, wzajemna współpraca odbywa się dzięki kontaktom indywidualnym pracowników jednostki. W jednym i drugim wypadku stwarza się studentom możliwości odbywania praktyk zawodowych, uczestnictwa w warsztatach i projektach, chociaż niekiedy brak systemowych rozwiązań w tej kwestii. W wypadku praktyk zawodowych student sam wybiera sobie instytucję kultury, do której się zamierza odbyć praktykę, a na stronie internetowej Uczelni jest jedynie zalecana lista partnerów zapewniających praktyki. Nie ma konieczności podpisania wzajemnej umowy o praktykach, chociaż jest taka możliwość, zaś wzór dokumentu do pobrania znajduje się na stronie internetowej Uczelni (<http://kulturoznawstwo.uni.lodz.pl/dla-studentow/praktyki-zawodowe>). Warto byłoby uściślić jednak warunki i cele praktyk (jedynie dla specjalizacji teatrologicznej określono je dość precyzyjnie), gdyż duża dowolność działania doprowadzić może do sytuacji z dydaktycznego punktu widzenia niewłaściwych, co potwierdzają zapisy w niektórych dzienniczkach praktyk. W jednym z losowo wybranych dzienniczków zadania praktykującego studenta ograniczały się w dużej mierze do przygotowywania i wysyłania poczty, co raczej nie sprzyja realizacji założonych efektów kształcenia.

Według danych z raportu samooceny przedstawiciele łódzkich instytucji kultury uczestniczą w określaniu efektów kształcenia, w weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, w tym praktyk, ale w dokumentacji znaleziono nieliczne przykłady realnego wpływu interesariuszy zewnętrznych na program studiów (np. z Wydawnictwem Officyna konsultowano program kulturoznawstwa w zakresie przedmiotów dotyczących funkcjonowania instytucji kultury). Na spotkaniu Zespołu oceniającego z Kadra przywołano przykłady pośredniego oddziaływania instytucji kultury na program studiów, np. teatrów, Muzeum Sztuki Współczesnej (m.in. charakter i temat prac magisterskich dotyczących promocji sztuki omawiano w czasie konsultacji z pracownikami jednostki), chociaż nie wskazano sformalizowanych rozwiązań w tej kwestii. Jednocześnie pracownicy Instytutu Kultury Współczesnej w trakcie spotkania podkreślili nieformalne, ale pożyteczne oraz intensywnie kontakty z licznymi instytucjami, m.in. z Domem Dziennego Pobytu, gdzie prowadzone są dwa razy w miesiącu wykłady dla rezydentów, z łódzkimi teatrami, z którymi opracowuje się projekty lalkowe, m.in. dla dzieci, także z różnego typu festiwalami – filmowymi, gier, komiksów itp., w czasie których studenci aktywnie uczestniczą, co wpływa na pogłębienie ich umiejętności organizacyjnych i komunikacyjnych, a także przyczynia się do zapoznania z rynkiem pracy. Z kolei na spotkaniu z autorami raportu potwierdzono, że w 2011 na Wydziale Filologicznym powstała Rada Biznesu i Pracodawców oraz powołany został pełnomocnik dziekana ds. Współpracy z pracodawcami, co miało na celu stworzenie platformy porozumienia w zakresie usprawniania procesów dydaktycznych, dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, ale

jednocześnie stwierdzono, że członkowie Rady nie mają wpływu na program studiów kulturoznawstwa i nie zasiadają w Komisji do Spraw Jakości Kształcenia, gdyż nie posiadają stosownych kompetencji. Programy studiów są natomiast opiniowane przez interesariuszy zewnętrznych, głównie poprzez wpisy w dzienniczkach praktyk, i jeśli zachodzi taka potrzeba, propozycje rozwiązań są brane pod uwagę. Jako przykład zgłoszonego i uwzględnionego zapotrzebowania z zewnątrz przywołano powołanie na II stopniu kulturoznawstwa specjalizacji produkcja teatralna.

Współpraca jednostki z interesariuszami sporadycznie przybiera charakter naukowo-dydaktyczny czy popularyzatorski. Zazwyczaj są to wykłady, chociaż zdarzają się również przedsięwzięcia naukowe, np. realizowane w ramach grantów, w których biorą udział studenci z kół naukowych. Pozostali studenci – zdaniem pracowników – niechętnie włączają się w projekty naukowo-dydaktyczne. Do pozytywnych przykładów działań należy włączenie w latach 2012-2015 studentów ze specjalizacji twórcze pisanie do projektu The iProfessional (iPRO) w ramach unijnego programu Erasmus Multilateral Projects, w którym uczestniczyło 9 instytucji partnerskich z 8 krajów UE. Jego celem było zbadanie relacji interaktywnych mediów, sztuki, designu, biznesu i szkolnictwa wyższego proponującego studia z tego zakresu oraz znalezienie luk między kompetencjami a wymogami rynku. Studenci z UŁ przeprowadzali ankiety, ponad 100 z 1000, których wyniki mają przyczynić się do poprawy kształcenia i stworzenia nowych programów studiów (<https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/ipro>).

3.2.

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych. Podpisano natomiast porozumienie między Uniwersytetem Łódzkim a Akademią Polskiego Filmu, w wyniku czego od 2010 roku studenci mogą uczestniczyć w cyklach zajęć organizowanych przez APF, które są zaliczane w ramach zajęć fakultatywnych obowiązujących studentów kulturoznawstwa.

3. *Uzasadnienie*

Jednostka współpracuje z otoczeniem, stwarzając studentom możliwości kontaktu i wymiany doświadczeń z różnymi instytucjami, potencjalnymi pracodawcami, ale wzajemne relacje nie są zbyt intensywne i regularne. Pracodawcy nie mają większego wpływu na program studiów, efekty kształcenia i weryfikację efektów, bowiem nie uczestniczą w pracach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Ponadto słabością w niektórych wypadkach pozostaje organizacja i weryfikacja praktyk studenckich - praktyczne przygotowanie zawodowe zapewniają praktyki, obowiązkowe dla wszystkich studentów zgodnie z wybranym typem specjalizacji, chociaż w niektórych wypadkach nie w pełni zdają się przystawać do zakładanych efektów kształcenia. Oceny praktyk wystawia opiekun praktyk w miejscu ich odbywania, a końcową – wyznaczony nauczyciel akademicki na podstawie przedłożonych dzienniczków i opinii, co teoretycznie umożliwia weryfikację konkretnych umiejętności, a tym samym założonych efektów kształcenia, ale przywołany przykład przygotowywania poczty w ramach szkolenia kulturoznawcy wskazuje na pewne uchybienia w tym zakresie.

4. *Zalecenia*

Należy zintensyfikować działania w celu nawiązania nowych oraz rozwinięcia istniejących kontaktów z otoczeniem społecznym, kulturalnym i gospodarczym, dążąc do systemowego budowania związków na zasadzie precyzyjnych umów określających warunki współpracy, także tych odnoszących się do praktyk studenckich.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów

zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom

i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

Max. 5400 znaków (ze spacjami)

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Wydział Filologiczny UŁ od lipca 2014 roku mieści się w nowo wybudowanym, sześciokondygnacyjnym budynku w Łodzi przy ul. Pomorskiej 171/173. W budynku znajduje się 117 sal dydaktycznych dostosowanych do potrzeb kształcenia oraz prowadzenia badań, wyposażonych w sprzęt multimedialny, 5 pracowni komputerowych, 6 pracowni multimedialnych, mała sala kinowa oraz 4 duże aule. Dodatkowo znajduje się studio radiowe oraz wyposażona w nowoczesny system do głosowania sala dla 147 osób przeznaczona na posiedzenia Rady Wydziału, obrony doktorskie oraz konferencje. W budynku dostępny jest Internet. Udogodnieniem dla studentów jest ulokowanie w tym samym obiekcie gabinetów pracowników oraz dziekanatu, a także pracowni kserograficznych oraz punktów gastronomicznych. Przewidziano także strefy odpoczynku dla studentów. Tym samym zdecydowanie poprawiono warunki studiowania i pracy w stosunku do stanu opisanego w raporcie Komisji z 2010 roku.

W opinii studentów baza dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb nauczania. Sale dobrane są w sposób właściwy do liczby osób w grupach. Nie było przypadków, aby w sali zabrakło miejsca dla studentów. Sale są komfortowe zarówno dla studentów, jak i nauczycieli akademickich. Sale są również odpowiednio dobrane do przyjętych przez jednostkę form zajęć. Obiekty w których studenci odbywają zajęcia objęte są darmowym dostępem do bezprzewodowej sieci internetowej. Z punktu widzenia studentów infrastruktura jest w pełni adekwatna do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku uwzględniając również możliwość prowadzenia badań.

4.2.

Biblioteka Wydziału Filologicznego, która powstała w 2014 roku z połączenia 9 bibliotek zakładowych i obecnie posiada największy księgozbiór na Uniwersytecie Łódzkim, tworzy jednolity elektroniczny system biblioteczno-informacyjny, umożliwiający studentom

korzystanie z zasobów stałych (prawie 300 tys. woluminów różnego typu) i on-line. W czytelni znajdują się 72 miejsca do pracy oraz 15 komputerów (9 tzw. „katalogowych” i 6 z dostępem do Internetu), jak również urządzenie do kopiowania, co pozwala studentom na prowadzenie prac własnych. Biblioteka oferuje dostęp do lektur wskazanych w sylabusach. Zasoby (także dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki), godziny oraz tryb pracy biblioteki w pełni odpowiadają studentom.

4.3.

Jednostka ma możliwość prowadzenia kształcenia na odległość, dysponując platformą Moodle (E-Campus), ale pracownicy nie korzystają z tej formy pracy dydaktycznej, uznając za mało przystającą do specyfiki kierunku, o czym wspomnieli za spotkaniu z zespołem oceniającym. Kilku pracowników brało udział w szkoleniach przygotowujących do nowej formy dydaktyki, ale zrezygnowało, uznając zajęcia za nieefektywne. W kontaktach ze studentami wykorzystywana jest poczta elektroniczna, za pośrednictwem której przesyłane są również materiały dydaktyczne, i ta forma pracy ze studentami w pełni wystarcza pracownikom.

Poza testem kompetencji językowych jednostka nie realizuje metod kształcenia na odległość. Jednak znacząca większość studentów wskazała, iż nie jest to pożądana przez nich forma prowadzenia zajęć. W ich opinii spędzają dużo czasu przed komputerami dlatego cenią sobie bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi i innymi studentami. Zarówno Uczelnia, jak i jednostka wdrażają platformę edukacyjną. Studenci kontaktują się z wykładowcami za pośrednictwem narzędzi elektronicznych. Udostępniane są w ten sposób również materiały edukacyjne.

3. Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, jak również wyposażenie jednostki w sprzęt multimedialny, wielkość i rodzaj zasobów bibliotecznych oraz informacyjnych, jak też dostępna platforma Moodle (E-Campus) w pełni umożliwiają realizację programu i osiągnięcie założonych dla niego efektów kształcenia oraz prowadzenie zaawansowanych badań naukowych. Z punktu widzenia studentów jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Infrastruktura w tym nowoczesna biblioteka dostosowana jest do potrzeb studentów, także tych z niepełnosprawnościami. Nie są prowadzone zajęcia przy wykorzystaniu metod kształcenia na odległość jednak studenci nie widzą takiej potrzeby.

4. Zalecenia

Zaleca się wprowadzanie ułatwień dla niepełnosprawnych w bibliotece wydziałowej (stworzenie odrębnego stanowiska pracy) oraz zachęcenie pracowników do korzystania z nowoczesnych form dydaktycznych (e-learning).

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc

w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia

wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim,

z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są dostępni podczas wyznaczonych konsultacji, których terminy i godziny są dostosowane do potrzeb studentów. Ponadto studenci wskazali, iż istnieje możliwość skontaktowania się z nauczycielami akademickimi przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych. Udostępniane przez nauczycieli akademickich materiały edukacyjne studenci ocenili pozytywnie i uznają je za przydatne w procesie kształcenia. Mechanizmem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych wyników jest stypendium rektora. Kryteria przyznawania stypendium są studentom znane i ocenili je pozytywnie. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o pomoc materialną wymienioną w Art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin przyznawania pomocy materialnej został ustalony w porozumieniu z samorządem studenckim. Kryteria przyznawania tej pomocy oraz składy organów przyznających świadczenia są zgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Dodatkowym narzędziem motywującym do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest „Medal za chlubne studia”. Jest on przyznawany określonej w regulaminie liczbie studentów a głównym warunkiem otrzymania medalu jest wysoka średnia. Studenci mają możliwość zakwaterowania w domu studenckim, a w jednostce i uczelni są stołówki studenckie. Studenci wysoko ocenili skuteczność rozstrzygania skarg i wniosków które zgłaszają do władz jednostki i dziekanatu. Poszczególne roczniki mają swoich starostów którzy w głównej mierze odpowiadają za kontakty ze środowiskiem akademickim. Studenci mają swobodny wybór opiekunów i tematów prac dyplomowych. Wysoko ocenili wsparcie otrzymywane od opiekunów. Na wyróżnienie zasługują bardzo dobrze działające Koła Naukowe. Członkowie kół działających w jednostce bardzo wysoko ocenili swoich opiekunów. Studenci są zadowoleni z procesu wsparcia ich w procesie dydaktycznym. Studenci uwzględniani są jako

współautorzy artykułów oraz innych form opracowania wyników swojej działalności.

5.2.

W latach 2012- 2015 kilkudziesięciu studentów jednostki w tym kilkoro studentów ocenianego kierunku wzięło udział w krajowych i międzynarodowych programach mobilnościowych. Wymiana międzynarodowa jest promowana przez jednostkę wśród studentów. W ocenie studentów jest ona wystarczająca a oni sami znają zasady i możliwości wyjazdowe. Studenci znają zasady rekrutacji i są one w ich opinii przejrzyste. Opinia ta jest zbieżna z opinią Eksperta PKA ds. studenckich. Jednostka jest w wysokim stopniu przygotowana do przyjmowania studentów z zagranicy. Studenci którzy uczestniczyli w wymianach bardzo wysoko ocenili przygotowanie merytoryczne i komunikatywność koordynatorów ds. wymiany powołanych w jednostce. Są oni również ogólnie zadowoleni ze swoich wyjazdów a po powrocie biorą udział w spotkaniu ze studentami jednostki gdzie opowiadają o swoim wyjeździe oraz promują mobilność wśród studentów. Zdecydowana większość studentów nie zna zasad przyznawania punktów ECTS. Widzi się tu niedostateczne działania jednostki oraz samorządu studentów w tym zakresie. Szkolenia z zakresu praw i obowiązków studenta są przeprowadzane na Uniwersytecie Łódzkim natomiast studenci ocenianego kierunku nie brali w nim udziału ze względu na to, iż nie były one przeprowadzane na jednostce.

5.3.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość skorzystania z pomocy Biura Karier. Oferuje ono wiele form wsparcia. Można do nich zaliczyć organizację kursów i szkoleń, doradztwo zawodowe, targi pracy i wiele innych. Należy podkreślić, iż studenci są bardzo zadowoleni

z działalności Biura Karier oraz bardzo wysoko ocenili pracowników biura. Wspólna praca biura karier oraz władz jednostki w zakresie budowania relacji ze środowiskiem społecznym, gospodarczym i kulturalnym przynoszą efekt. Ze względu na charakterystykę kierunku oraz potencjał kulturalny miasta studenci w różnych formach uczestniczą we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego. Należy do nich zaliczyć kina, teatry oraz inne instytucje kultury. Jednostka udziela wsparcia samorządowi studenckiemu któremu zostało przydzielone pomieszczenie oraz dotowane są z budżetu podejmowane przez samorząd przedsięwzięcia. Studenci jednak negatywnie ocenili działania samorządu. W ich opinii nie wiedzą czym zajmuje się samorząd który nie promuje swoich działań.

5.4.

Obsługą osób z niepełnosprawnościami zajmuje się ogólnouczelniana jednostka jaką jest Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Uzależnień Uniwersytetu Łódzkiego. Infrastruktura jednostki w sposób wyróżniający dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ze względu na to, iż Wydział Filologiczny jest umiejscowiony w nowym budynku brak jest jakichkolwiek barier architektonicznych. Jedynym mankamentem jaki wskazali studenci jest opór samodomykaczy drzwi, który jest zbyt duży co nastęca problemom nawet studentom bez niepełnosprawności. W bibliotece brak jest jakichkolwiek urządzeń ułatwiających studentom niepełnosprawnym korzystanie z biblioteki. Komplet informacji na temat wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami udzielanych przez uczelnię można znaleźć na stronie internetowej Biura ds. Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Uzależnień Uniwersytetu Łódzkiego. Oferuje ono między innymi wsparcie psychologiczne czy wypożyczanie sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami, indywidualizację procesu kształcenia czy wsparcie rehabilitacyjne. Dostępne są stypendia dla osób niepełnosprawnych. Należy stwierdzić, iż jednostka zapewnia studentom

niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych. Niewystarczające jest jednak wyposażenie biblioteki w urządzenia dla osób z niepełnosprawnościami, np. powiększacz tekstu.

5.5.

Podczas wizytacji ustalono, iż studenci ocenianego kierunku pozytywnie oceniają działania administracji związanej ze sprawami dotyczącymi procesu dydaktycznego i pomocy materialnej. Godziny pracy administracji jednostki w pełni spełniają oczekiwania studentów. Studenci wskazali iż osoby pracujące w administracji cechują się wysoką kulturą osobistą i odpowiednimi kompetencjami. Osoby zajmujące się pomocą materialną znają zasady jej udzielania a ich pracę studenci oceniają pozytywnie. Dni i godziny pracy są dostosowane do potrzeb studentów. Dużym usprawnieniem działalności dziekanatu jest zastosowany tzw. elektroniczny system kolejkowy. Po otrzymaniu numeru student nie musi czekać w kolejce ale przychodzi do dziekanatu wtedy kiedy jest jego kolejność. Studenci wyrazili pozytywne opinie nt. tego rozwiązania. Należy wskazać, iż potwierdzono w toku wizytacji jego skuteczność w zakresie zapewnienia płynnej i sprawnej obsługi administracyjnej. Kompleksowym źródłem wiedzy z zakresu pomocy materialnej jest często aktualizowana zakładka „Stypendia” zamieszczona na stronie internetowej jednostki. W jednostce organizowane są dyżury pracowników naukowo- dydaktycznych.

3. Uzasadnienie

Opieka naukowa i dydaktyczna, mobilność, praktyki, działalność administracji oraz pomoc udzielana studentom z niepełnosprawnościami zorganizowana jest w sposób przejrzysty, zrozumiały i znany studentom. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy. Brak jest wyposażenia biblioteki w urządzenia ułatwiające proces naukowy i dydaktyczny studentom z niepełnosprawnościami. Dużym usprawnieniem obsługi administracyjnej jest tzw. system kolejkowy.

4. Zalecenia

Należy podjąć działania zmierzające do wyposażenie biblioteki w urządzenia dla studentów z niepełnosprawnościami.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia

i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

- 6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
- 6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
- 6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów
w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
- 6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego z 21 czerwca 2013 roku w sprawie zatwierdzenia polityki zarządzania jakością na Wydziale Filologicznym Rada Wydziału określiła cele działalności w zakresie zapewnienia jakości kształcenia oraz wskazała działania służące osiągnięciu tych celów. Polegają one m.in. na poprawie obiegu informacji na temat działań zapewniających jakość kształcenia, doskonaleniu ewaluacji oferty dydaktycznej, weryfikacji programów nauczania oraz opisów przedmiotów, analizie ewaluacji zajęć dydaktycznych przez studentów. Zgodnie z uchwałą systematycznie analizowane będą także opinie pracodawców na temat wymaganych na rynku pracy kompetencji absolwentów oraz monitorowana będzie pozycja Wydziału na rynku edukacyjnym. Tworzone na Wydziale programy kształcenia są konsultowane z Wydziałową Komisją d.s. Jakości Kształcenia, która zobowiązana jest do gromadzenia i popularyzowania dobrych praktyk. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia opiera się na monitoringu oferowanych programów kształcenia oraz na cosemestralnym ankietowaniu studentów.

Na podstawie przedstawionej przez jednostkę listy ustalono, że skład organu kolegialnego jednostki jest niezgodny z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który stanowi, że przedstawiciele studentów i doktorantów stanowią nie mniej niż 20% składu tego organu. Obecnie na 187 członków rady jednostki jest w niej tylko 22 przedstawiciele studentów i 6 doktorantów. Wyliczając udział procentowy wyniósł on 15%. Jest to wynikiem tego, iż do wyborów nie zgłosiła się wystarczająca liczba studentów. Nie zostały obsadzone miejsca, które zostały przewidziane dla studentów. Wynika to głównie z małego zainteresowania studentów wyborami i uczestnictwem w Radzie Wydziału. Przedstawiciel studentów widnieje na oficjalnej liście członków Wydziałowej komisji ds. Jakości Kształcenia jednak nie bierze on udziału w jej pracach. Nie był również obecny na spotkaniu z zespołem oceniającym.

6.1.

6.1.1.

Zgodnie z celami wyznaczonymi dla funkcjonującego na Wydziale Filologicznym wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jednostka zapewnia doskonalenie programów nauczania i planów studiów, a także stosowanych form, metod i środków

dydaktycznych w celu dobrego przygotowania absolwentów do wymagań rynku pracy oraz postępujących przemian społeczno-kulturowych. Należy docenić prace Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, której sprawne działania w zakresie przyjętych systemem zapewniania jakości kształcenia procedur gwarantują pełny udział interesariuszy w procesie podnoszenia i zapewniania jakości kształcenia poprzez ciągłą współpracę w zakresie kształtowania koncepcji kształcenia i doskonalenia oferty dydaktycznej oferowanej studentom. Do zdefiniowanych przez Wydział interesariuszy wewnętrznych należą studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy oraz pracownicy administracji. Przegląd dokumentacji programu studiów dowodzi, iż każdorazowa zmiana efektów kształcenia przeprowadzana była po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii samorządu studentów. Ponadto projektowanie efektów kształcenia i ich zmian odbywa się przy udziale interesariuszy zewnętrznych, czyli przede wszystkim przedstawicieli instytucji działających na rzecz propagowania i popularyzowania kultury i sztuki, zapewniając im wpływ na program studiów, realizowane efekty kształcenia i ich weryfikację. W ramach działań prowadzących do wzmocnienia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi powołano Radę Biznesu i Pracodawców oraz pełnomocnika dziekana ds. współpracy z pracodawcami, co przyczyniło się do stworzenia efektywnej platformy porozumienia w zakresie usprawniania procesów dydaktycznych, dostosowywania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz prowadzenia skutecznych działań promocyjno-marketingowych ocenianego kierunku.

Istotny wpływ na proces projektowania, modyfikowania i doskonalenia programu kształcenia mają prowadzone w ramach ocenianego kierunku badania naukowe, czego najlepszym przykładem są zmiany w tematyce zajęć fakultatywnych (poszerzanie lub zmiana egzemplifikacji w ramach poszczególnych przedmiotów, uaktualnianie wykazów lektur). Obecnie ze względu na zmieniające się potrzeby rynku pracy oraz nowe kierunki badań kulturoznawczych program studiów podlega istotnym modyfikacjom, których wprowadzenie planowane jest w roku akademickim 2016/2017. W odpowiedzi na oczekiwania pracodawców, program przewiduje więcej zajęć warsztatowych, wprowadza także inną ofertę zajęć do wyboru (zamiast przedmiotów fakultatywnych – wielopredmiotowe moduły), tak aby wykształcić w studentach umiejętność samodzielnego planowania, elastycznego reagowania na zmiany oraz sprawnego wyszukiwania informacji, ich analizy i interpretacji. Najważniejszą innowacją w stosunku do obowiązującego programu jest rezygnacja ze specjalności, które kształciły w jednym, wybranym przez studentów kierunku (twórcze pisanie, teatr, film, nowe media). Planowany program jest reakcją na fakt, że wiele instytucji kultury działa w obszarze różnych mediów i praktyk artystycznych.

Na podstawie przedstawionej przez jednostkę listy ustalono, że skład organu kolegialnego jednostki jest niezgodny z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który stanowi, że przedstawiciele studentów i doktorantów stanowią nie mniej niż 20% składu tego organu. Obecnie na 187 członków rady jednostki jest w niej tylko 22 przedstawiciele studentów i 6 doktorantów. Wyliczając udział procentowy wyniósł on 15%. Jest to wynikiem tego, iż do wyborów nie zgłosiła się wystarczająca liczba studentów. Nie zostały obsadzone miejsca które zostały przewidziane dla studentów. Wynika to głównie z małego zainteresowania studentów wyborami i uczestnictwem w tym organie. Przedstawiciel studentów widnieje na oficjalnej liście członków Wydziałowej komisji ds. Jakości Kształcenia jednak nie bierze on udziału w jej pracach. Nie był również obecny na spotkaniu z zespołem oceniającym. Studenci w sposób bardzo ograniczony biorą udział w projektowaniu efektów kształcenia.

6.1.2.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odbywa się na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym również w czasie

organizowanych praktyk studenckich, które odbywać można w różnych instytucjach kultury (kina, teatry) oraz innych przedsiębiorstwach, których praca związana jest z kierunkiem studiów i wymaga od studentów zastosowania, w środowisku zbliżonym do przyszłego miejsca pracy, wiedzy zdobytej w ramach studiów kulturoznawczych. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia podlega ocenie na podstawie wyników prac zaliczeniowych, egzaminów oraz hospitacji prowadzonych zajęć dydaktycznych, przygotowywanych przez studentów prac dyplomowych, a także udziału studentów w wydawanych przez Wydział publikacjach naukowych. Podstawową formą zajęć są ćwiczenia konwersatoryjne, których charakter wymaga od studenta samodzielnego uczenia się poza godzinami pracy z nauczycielem (wyszukiwania, analizowania i interpretowania źródeł, a na zajęciach prezentowania efektów pracy własnej w postaci referatów lub prezentacji multimedialnych, udziału w dyskusji, formułowania problemów, odpowiedzi), którego efekt podlega monitorowaniu przez prowadzącego zajęcia. Interesującym rozwiązaniem jest ankieta ewaluacji przedmiotów przez wykładowców zawierająca efekty kształcenia przypisane do przedmiotu, średnią ocenę z ocen pozytywnych, liczbę ocen negatywnych i rezygnacji z wyrażonym przez nauczyciela akademickiego opisem stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Efektem wprowadzonych rozwiązań jest możliwość monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia zarówno z perspektywy uzyskanych przez studentów ocen jak i samooceny nauczyciela pod względem przekazanych i zdobytych przez studentów wyników w nauce. Ponadto przeprowadzane są ankiety satysfakcji studentów pozwalające na szybką reakcję na zgłaszane postulaty. W następstwie zidentyfikowanych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia niedoskonałości w zakresie procesu dyplomowania oraz ciągłego prowadzenia przez nią prac projakościowych Komisja opracowała i monitoruje przestrzeganie zasad przygotowania przez studentów prac dyplomowych, z uwzględnieniem warunków, jakie powinny spełniać prace licencjackie oraz rozprawy magisterskie przygotowane z poszanowaniem praw autorskich. Powyższe działania dowodzą skuteczności systemu oraz dbałości osób odpowiedzialnych za jakość kształcenia o zapewnienie wysokich standardów w zakresie przyjętych i doskonalonych procedur.

Przedstawiciel studentów jest członkiem zespołu ds. WSZJK, jednakże jego aktywność jest znikoma, co potwierdzili obecni na spotkaniu z zespołem członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

6.1.3.

Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich podczas realizowanych przez nich zajęć dydaktycznych. Szczegółowe metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia podlegają ocenie wewnętrznego systemu i są podane w sylabusach przedmiotów. Do najczęściej stosowanych metod należą: sprawdzające wiedzę: egzamin ustny i pisemny opisowy, sprawdzające wiedzę i umiejętności: prezentacja, praca pisemna, projekt, sprawdzające wiedzę, umiejętności i kompetencje: udział w dyskusji, ćwiczenia. Przed końcem zajęć nauczyciel ocenia też postępy studenta i proponuje sposoby doskonalenia, zwłaszcza w związku z samodzielnym pogłębianiem wiedzy i umiejętnościami prowadzenia badań. Również studenci mogą wyrazić swoją opinię w zakresie stosowanych zasad oceniania poprzez udział w anonimowej ankiecie dającej możliwość oceny m.in. sposobu prowadzenia zajęć, przestrzegania zasad i kryteriów oceniania, zgodności tematyki zajęć z sylabusem przedmiotu, sposobu przekazywania wiedzy. Wyniki ankiet są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, a następnie wykorzystywane do podejmowania działań służących podniesieniu jakości kształcenia (weryfikacja poprawności doboru metod weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia) z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań studentów.

Wykrywaniu i eliminowaniu plagiatów służy sprawdzanie prac dyplomowych z

wykorzystaniem systemu antyplagiatowego plagiat.pl. Ponadto każdy pracownik pełniący funkcję opiekuna pracy dyplomowej ma obowiązek złożyć w Dziekanacie wygenerowany z systemu plagiat.pl raport oraz oświadczenie stwierdzające samodzielność przygotowanej pracy. Od chwili rozpoczęcia studiów studenci informowani są o zasadach pracy oryginalnej oraz kwestiach związanych z ochroną praw autorskich. Ponadto na stronie internetowej Instytutu Kultury Współczesnej dostępne są zasady przygotowywania prac zaliczeniowych i stosowania odwołań bibliograficznych. W programie kształcenia na wczesnym etapie studiów znajduje się przedmiot Prawo autorskie, który obejmuje zagadnienia związane z ochroną własności intelektualnej w sferze kultury. W ramach działań doskonalących i pro-jakościowych powołano Komisję Jakości Prac Pisemnych, do zadań której należy opracowanie spójnych uczelnianych procedur antyplagiatowych, jako elementu strategii zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz upowszechniania w codziennej pracy akademickiej wysokich standardów etycznych podczas uczenia się, w dydaktyce i pracy badawczej. Funkcjonowanie systemu antyplagiatowego jest przedmiotem monitorowania w ramach funkcjonującego systemu zapewnienia jakości.

Studenci kulturoznawstwa uczestniczą w programach wymiany międzynarodowej Erasmus+ z atrakcyjnymi ośrodkami naukowymi m.in. w Niemczech, Austrii, Czechach, Słowenii, Finlandii, we Włoszech i na Litwie.

Studenci poddali pod wątpliwość skuteczność weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Dotyczy to obowiązkowych praktyk. W sytuacji kiedy studenci specjalności teatrologia podnoszą uwagi co do jakości praktyk należy uznać, iż weryfikacja praktyk, czyli zaliczenia ich na podstawie dzienniczka praktyk i rozmowy ze studentem może świadczyć o niewłaściwym funkcjonowaniu tego elementu procesu kształcenia.

6.1.4.

Senat Uniwersytetu Łódzkiego, na posiedzeniu 15 czerwca 2015 r. przyjął uchwałę o Potwierdzeniu Efektów Uczenia się (PEUS), w następstwie czego Wydział Filologiczny może zaproponować kandydatom na studentów, posiadającym odpowiednią praktykę zawodową, przyjęcie na studia w specjalnym trybie i zwolnienie ich z części zajęć. Obecnie w ramach prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia trwają konsultacje nad właściwym zaplanowaniem i przygotowaniem procedur umożliwiających prawidłową ocenę wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zdobytych poza systemem formalnej edukacji. Zaangażowanie członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w działania na rzecz prawidłowej implementacji przepisów prawnych pozwalają stwierdzić, iż wdrożenie omawianej procedury do dotychczasowych mechanizmów funkcjonującego na Wydziale wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nastąpi w najbliższym czasie.

6.1.5.

Doskonalenie programów nauczania i planów studiów oraz form, metod i środków dydaktycznych w celu dobrego przygotowania absolwentów do wymagań rynku pracy jest jednym z podstawowych celów funkcjonującego na ocenianym kierunku systemu zapewniania jakości kształcenia. Badania dotyczące losów zawodowych absolwentów Uczelni prowadzi Akademickie Biuro Karier Zawodowych, które ponadto jest organizatorem różnorodnych inicjatyw ukierunkowanych na ułatwienie studentom i absolwentom podjęcia aktywności zawodowej poprzez udzielenie bezpłatnej pomocy w zakresie doradztwa zawodowego, organizację szkoleń rozwijających posiadane kompetencje i ułatwienie kontaktu z pracodawcami. Ze względu na niewielką zwrotność ankiet wyniki badań trudno uznać za miarodajne. Zdiagnozowanie tego problemu poskutkowało podjęciem działań, na rzecz pozyskania wiarygodnych informacji od pracodawców absolwentów ocenianego kierunku czyli interesariuszy zewnętrznych, z którymi konsultowane są efekty kształcenia. Ponieważ

monitorowanie karier zawodowych absolwentów stanowi podstawę weryfikacji efektów kształcenia, Władze ocenianego kierunku dążą do wykorzystania wszystkich możliwych sposobów zbierania informacji na ten temat (np. przez kluby absolwentów działające na portalach społecznościowych). Ponadto przeprowadzone w trakcie wizytacji rozmowy z członkami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia potwierdzają, iż dostrzegając niską skuteczność ankietyzacji absolwentów, członkowie Komisji opracowują działania służące poprawie zwrotności ankiet. Jako dodatkowe źródło informacji o poziomie kwalifikacji zawodowych absolwentów i przydatności efektów kształcenia na rynku pracy wprowadzono ankiety satysfakcji studentów wypełniane w ostatnim semestrze studiów licencjackich i magisterskich. Ankiety te pozwalają poznać opinie studentów z perspektywy pełnego cyklu kształcenia, o programie studiów oraz stanowią podstawę do weryfikacji przyjętego programu studiów i możliwie szybkiego reagowania na zgłaszane przez studentów postulaty.

6.1.6.

Procedury funkcjonujące w ramach ocenianego kierunku studiów systemu zapewniania jakości kształcenia obejmują mechanizmy służące zagwarantowaniu właściwego doboru kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Ocena nauczycieli akademickich dokonywana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą na podstawie arkusza osiągnięć pracownika (kryteria oceny obejmują działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną), oraz arkusza hospitacji prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych. W przypadku pracownika, który nie spełnia objętych systemem zapewniania jakości kształcenia standardów lub w przypadku zastrzeżeń odnośnie trybu jego pracy hospitacje mogą być przeprowadzane częściej niż raz w semestrze (mogą również mieć charakter interwencyjny lub zostać podjęte na wniosek przełożonego, samorządu studenckiego lub przedstawicieli grupy zajęciowej). Kierownicy katedr działających w ramach Instytutu Kultury Współczesnej dbają o dobór kadry zgodny z zadaniami dydaktycznymi. Hospitacje zajęć służą podnoszeniu ich poziomu i wymianie doświadczeń, zwłaszcza między pracownikami różnych generacji. Przeprowadzana ocena osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych pracowników jest podstawą przyznawania osobom osiągającym najlepsze wyniki nagród i dodatków motywacyjnych, co stanowi zachętę do podnoszenia kwalifikacji naukowych i osiągania lepszych wyników w badaniach. Rozwijaniu kompetencji dydaktycznych służą kursy i szkolenia specjalistyczne organizowane przez pracowników Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego. Obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym nauczyciele akademicy potwierdzili, iż otrzymują wsparcie ze strony Władz ocenianego kierunku oraz Biura Nauki w zakresie spraw związanych z przygotowaniem wniosków na projekty badawcze Narodowego Centrum Nauki czy projekty badawcze w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

6.1.7.

Wyniki wypełnianych przez studentów ankiet, analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, stanowią element oceny okresowej nauczycieli akademickich jednostki. Ponieważ funkcjonujący dotychczas elektroniczny system ankiety oceny nauczycieli akademickich uznano za niemięrodajny, zrezygnowano z jego udostępniania w systemie USOS i wprowadzono zaktualizowany arkusz ankiety w formie papierowej. Należy docenić działania Władz ocenianego kierunku służące promowaniu ankiet jako ważnego czynnika podnoszenia jakości kształcenia. Wyniki wypełnianych przez studentów ankiet (także ankiety satysfakcji studentów) posłużyły doskonaleniu nowego programu studiów oraz podjęciu działań związanych z promocją kierunku i prowadzonych na nim specjalności. Wnioski, które zostały uwzględnione przy doskonaleniu programu do przede wszystkim: konieczność wprowadzania większej ilości zajęć praktycznych, warsztatowych oraz analitycznych, uzupełnienie oferty zajęć o przedmioty związane z praktycznym zarządzaniem rynkiem

kultury, poszerzenie oferty zajęć fakultatywnych. Sugestie, które były inspirujące w doskonaleniu organizacji procesu dydaktycznego oraz promocji kierunku to potrzeba lepszego udostępniania materiałów do zajęć oraz konieczność ulepszenia strony internetowej. Postulaty studentów pozwoliły utwierdzić Władze kierunku w przekonaniu, że próbując dotrzeć do kandydatów na studia należy przede wszystkim zadbać o wysoką jakość informacji zamieszczanych na stronach internetowych Wydziału, a także, iż z perspektywy studentów konieczne jest stosowanie metod aktywizujących, pozwalających na kształcenie i doskonalenie zdobywanych przez nich umiejętności. Analiza przedstawionych w czasie wizytacji materiałów dowodzi, iż Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia poświęciła wiele uwagi na omówienie kształtu ankiety oceny pracownika i zajęć oraz sposobów ich wykorzystania. W szczególności rozpatrywano udział wykorzystania wyników ankiet w okresowej ocenie pracownika, a także zastanawiano się nad liczbą punktów, które pracownik powinien otrzymać na podstawie wysokiej oceny zajęć przez studentów. Postanowiono, że Komisja przygotuje dokument, w którym uzna za konieczne systematyczne ankietowanie studentów, wyższe punktowanie prowadzącego za dobre wyniki w ankietach, oraz że zła ocena z ankiet powinna wiązać się również z możliwością niewystawienia pozytywnej opinii przez kierownika jednostki.

6.1.8.

Stworzone w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia mechanizmy zapewniają dostosowanie oferowanej w ramach Wydziału infrastruktury dydaktycznej do potrzeb wynikających z realizacji kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Monitorowanie stanu infrastruktury, prowadzone oceny okazały się skuteczne, bowiem od 2014 roku Wydział Filologiczny został przeniesiony do nowoczesnego budynku zapewniającego bardzo dobre warunki lokalowe, dobrze wyposażone pod względem technicznym sale dydaktyczne, dostosowane do zróżnicowanej formy zajęć pomieszczenia (aule, sale seminaryjne, laboratoria językowe, sale komputerowe i multimedialne, sala kinowa), bibliotekę wydziałową z czytelnią z księgozbiorem obejmującym publikacje z wszystkich reprezentowanych na wydziale dyscyplin.

Pracownicy są opiekunami kół naukowych i wspierają studentów w ich własnych badaniach, organizowaniu konferencji doktorancko-studenckich, przygotowywaniu publikacji. Wspieraniu studentów kulturoznawstwa w kontaktach ze środowiskiem naukowym służą konferencje naukowe (panele doktoranckie, magisterskie) i angażowanie studentów w organizację seminariów i konferencji oraz wykładów gościnnych. Wybitnie uzdolnieni studenci mogą realizować indywidualny program studiów pod opieką tutora. Wyrazem uznania za wybitne osiągnięcia studentów na Uniwersytecie Łódzkim są: Medal Universitas Lodziensis Alumno Laude Dignissimo – za działalność studencką lub doktorską na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego, List Gratulacyjny Rektora, Nagroda Fundacji Uniwersytetu Łódzkiego za najlepszą pracę magisterską, Nagroda departamentu Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego za prace dyplomowe związane z Łodzią. W Instytucie Kultury Współczesnej przyznawane są dyplomy za najlepsze prace magisterskie w ramach każdej specjalności studiów kulturoznawczych. Wybitne prace teatrolologiczne zgłaszane są do ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie (w tym konkursie wyróżnione zostały trzy prace absolwentów łódzkiej teatrolologii).

Studenci swoje postulaty dotyczące zasobów materialnych mogą przekazywać władzom jednostki oraz kierownikom poszczególnych komórek uczelni. Te formy zgłaszania uwag studenci wysoko sobie cenią i wypowiadają się o nich pochlebnie. Z reguły postulaty te są uwzględniane a studenci widzą sens ich składania.. Dotyczą one głównie np. wyposażenia sal

czy trybu prowadzenia w nich zajęć. Za przykład studenci wskazali poprawę ogrzewania jednej z sal. Studenci wskazali, iż w tej kwestii nie otrzymują wsparcia od samorządu studenckiego, a tego oczekują

6.1.9.

Procedury funkcjonującego w ramach ocenianego kierunku wewnętrznego systemu zapewniana jakości kształcenia służą skutecznemu gromadzeniu, analizowaniu i dokumentowaniu działań gwarantujących jakość kształcenia. Materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, egzaminy, prace pisemne) gromadzą i archiwizują osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia. Ponadto upoważnieni pracownicy Wydziału odpowiedzialni są za przechowywanie protokołów z posiedzeń Rad Wydziału oraz zebrań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Ponadto Wydział wydaje materiały informacyjne i promocyjne dotyczące studiów na kierunku kulturoznawstwo oraz związane z organizowanymi przez Wydział działaniami o charakterze kulturalnym i naukowym. Analiza dokumentacji prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia potwierdza ciągłość procesu doskonalenia przyjętych procedur w zakresie poprawy efektywności kierowanych do studentów ankiet, perspektyw rozwoju oferty dydaktycznej, otwierania nowych specjalności i kierunków zintegrowanych ze strategią i misją Wydziału, opracowania profilu absolwenta, zasad współpracy z pracodawcami, rozbudowania strony internetowej pod względem jej uatrakcyjnienia i regularnego uzupełniania nowymi informacjami, konieczności sporządzenia ankiet oceniających zajęcia w języku angielskim dla studentów przyjezdnych studiujących w ramach programów Erasmus i Mobility Direct. Pracownicy dziekanatu, przydzielone do poszczególnych kierunków, zajmują się prowadzeniem dokumentacji przebiegu studiów oraz właściwym funkcjonowaniem USOSWeb.

6.1.10

Wewnętrzny system zapewniana jakości kształcenia gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie dostępu do wspomnianych treści. Odpowiedzialne za przygotowanie wspomnianych informacji osoby weryfikują kompleksowość i aktualność udostępnianych danych. Podstawowym narzędziem informatyzacji dydaktyki jest system USOS wspomagający organizację realizacji zajęć dydaktycznych, jak również ich ewaluację. Każdy student posiada konto w USOS, co pozwala mu na pełny dostęp do wszelkich informacji o programie kształcenia, treściach programowych przedmiotów i formach ich zaliczania (sylabusy) oraz o uzyskanych wynikach. Wydział zapewnia dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia również poprzez pracowników sekretariatu oraz swoją stronę internetową. Udostępniane na niej dane związane są z przebiegiem procesu kształcenia i uwzględniają m.in. wewnętrzne akty prawne, programy wymiany i mobilności studenckiej jak również procedury zapewniania jakości kształcenia. Dodatkowo wszyscy studenci są informowani na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Elementem zapewnienia studentom dostępu do informacji związanych kształceniem są również ogólnodostępne tablice informacyjne, gabloty i plakaty dydaktyczne na korytarzach Wydziału. Wszelkie informacje o formach pomocy materialnej dostępne są w Centrum Obsługi Studenta Uniwersytetu Łódzkiego. W ocenie studentów zapewnia to dostęp do wszystkich potrzebnych im informacji. Studenci pozytywnie ocenili proces przekazywania i udostępniania informacji w zakresie procesu kształcenia.

6.2.

Raport samooceny, przedstawione dokumenty wewnętrznego systemu zapewniania jakości

kształcenia, rozmowy z nauczycielami akademickimi, w tym pracownikami odpowiedzialnymi za WSZJK oraz z Władzami Uczelni wskazują, że system działa poprawnie i ma wbudowany mechanizm samooceny skuteczności i doskonalenia. Przygotowane, co roku raporty Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia są analizowane przez władze i ciała kolegialne Jednostki, na ich podstawie wprowadzane są zmiany m.in. w sposobie oceny kadry akademickiej i w ankietach studenckich. Do porządku obrad Rady Wydziału przyjęto jako stały punkt, dyskusję nad pracami Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia, co przyczynia się do systematycznej oceny skuteczności systemu.

3. Uzasadnienie

Istniejący w jednostce wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest skuteczny - zapewnia monitorowanie i doskonalenie stworzonych mechanizmów, a także wdraża dobre praktyki w zapewnieniu jakości pracy dydaktycznej i naukowej (arkusz autoewaluacji przedmiotów przez wykładowców). Przejrzysty podział obowiązków w objętych systemem obszarach oraz kompleksowość stosowanych procedur gwarantują udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie projektowania, monitorowania oraz weryfikowania zakładanych programem studiów efektów kształcenia. Oceniany system został wdrożony z uwzględnieniem wyznaczonych dla niego celów strategicznych, umożliwiając ocenę i poprawę metod realizacji procesu kształcenia przy wykorzystaniu potencjału kadry akademickiej, informacji z monitorowania losów zawodowych absolwentów, a także dostępnej infrastruktury. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stworzył warunki służące zapewnieniu wysokiego poziomu wykształcenia akademickiego studentów poprzez procedury oceny programów studiów w oparciu o zapotrzebowania rynku pracy, a także systemu weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach przyjętej na Wydziale polityki zarządzania jakością przeprowadzana jest okresowa analiza i ewaluacja oferty dydaktycznej pod względem jej zgodności z najnowszymi badaniami naukowymi. Do działań służących zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia należy uwzględnianie zmian i aktualizacji w powszechnie obowiązujących aktach prawnych oraz tworzenie warunków sprzyjających zwiększeniu mobilności studentów i pracowników oraz ich udziału w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych. Władze ocenianego kierunku stworzyły warunki do finansowego motywowania kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia z uwzględnieniem ich zaangażowania naukowego i organizacyjnego. Ponadto okresowo dokonuje się analizy opinii pracodawców na temat wymaganych na rynku pracy kompetencji absolwentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz monitoruje się rozwój kariery zawodowej absolwentów w celu optymalnego kształtowania programu kształcenia kierunku kulturoznawstwo. Należy stwierdzić, iż studenci ocenianego kierunku w bardzo małym stopniu włączają się w działania zmierzające do zapewniania jakości kształcenia. Pomimo tego, iż zostali oficjalnie powołani w skład gremiów zajmujących się jakością kształcenia nie wykazują aktywności w tym zakresie. Całość procedur oraz dokumentacji procesu kształcenia jest powszechnie dostępna dla studentów.

4. Zalecenia

Należy podjąć działania zmierzające do pełnego włączenia studentów w WSZJK oraz projektowanie efektów kształcenia.

Należy podjąć działania zmierzające do zapewnienia zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym odpowiedniej reprezentacji studentów w radzie jednostki.

W związku z licznymi uwagami studentów specjalności teatrologia należy w ramach systemu

zapewnienia jakości kształcenia zwrócić szczególną uwagę na system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia przewidzianych dla praktyk.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT zamieszczona w raporcie samooceny jest bardzo trafna. Władze Wydziału i osoby przygotowujące raport jasno, otwarcie i uczciwie przedstawiły jednostkę. Zespół Oceniający PKA zgadza się z tezą, że kierunek kulturoznawstwo charakteryzuje interdyscyplinarność kształcenia, związane z nią możliwości modyfikacji programu kształcenia oraz tworzenie nowych specjalności. Mocną stroną jest kadra naukowo-dydaktyczna realizująca cenne badania naukowe, w które włącza studentów. Mocną stroną ocenianej jednostki jest nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura (budynek główny i wspólna wydziałowa biblioteka) oraz dość sprawnie funkcjonujący WSZJK gwarantujący stałe podnoszenie jakości kształcenia.